

บทนำ

ตัวตึกใหญ่ตรงหน้าที่เคยโอ้อ่า สวยงามจนเลื่องลือไปไกลด้วย
ฝีมือนายช่างอิตาลีประจำราชสำนักในสมัยนั้น บัดนี้เปลี่ยนแปลงไปเสียจน
แทบไม่เห็นเค้าเดิม

เห็นได้จากสนามหญ้าสีเขียวขจีที่กลายเป็นพงหญ้าคารกชฎู สระบัว
น้อยใหญ่ที่เคยมีบัวหลากหลายสีบานไสวชวนมอง กลายเป็นบึงตมเต็มไปด้วย
ดอกสีม่วงอ่อนของผักตบชวาขึ้นงอกงามแทน

สิ่งที่ฉาบไว้บนผนังหลุดล่อนเห็นเป็นรอยกระดำกระด่าง หน้าต่าง
บานเกล็ดไม้ทำสีขาวสะอาดเต็มไปด้วยฝุ่นดำหลุดห้อยร่องแรงจนน่ากลัว
หลุดร่วงลงพื้นดิน บันไดหินอ่อนโค้งด้านหน้าซึ่งเคยถูกแอบเรียกเล่นๆ
ลับหลังว่าบันไดเกียรตียศนั้นเต็มไปด้วยคราบตะไคร่จนไม่เห็นพื้นเดิม
ส่วนกระถางเขามอและไม้ตัดที่จำได้มีครบถ้วนทั้งเก้าแบบตามตำราไทย
โบราณก็หายไปจนเกลี้ยง เช่นเดียวกับกระถางกระเบื้องเคลือบลวดลาย
สวยงามจากเมืองจีนที่ปลูกกุหลาบดอกโตสีชมพูอ่อนและเคยตั้งเรียงบน
สองข้างบันไดก็ไม่มีเหลือให้เห็นในคลองสายตา

สำหรับคนที่เพิ่งเคยเห็นสถานที่แห่งนี้เป็นครั้งแรก ก็คงไม่รู้ลึกละเอียดมากนัก เพราะตึกตรงหน้านั้นแทบจะไม่ต่างจากตึกเก่าเจียนพังอายุร้อยกว่าปีหลังหนึ่งในบรรดาตึกโบราณนับร้อยแห่งทั่วเมืองไทยที่เจ้าของไม่สามารถจ่ายค่าทะนุบำรุงดูแลได้ ทว่าคนที่เคยผูกพันกับสถานที่แห่งนี้มาช้านานอย่างสตรีชรา ร่าเงาเล็กบางที่เพิ่งก้าวลงจากรถเก๋งคันใหญ่ นั้นย่อมเกิดความสะเทือนใจใหญ่หลวงที่แม้แต่เจ้าตัวก็คิดไม่ถึงเช่นกัน

บันไดหินอ่อนโค้งนั้น เธอเคยถูกลังห้ามใช้...แต่ในที่สุดก็เป็นฝ่ายสั่งห้ามคนอื่นแทน

เธอเคยเห็นคนที่ไม่คิดฝันว่าจะมีวันนี้ได้เจอกันอีกแล้ว ตอนชะงักหน้าออกมาจากหน้าต่างบานเกล็ดไม้บานนั้นในวันสำคัญที่สุดของชีวิต และเคยไต่กิ่งต้นปีบใหญ่ที่ขึ้นข้างตึกเล็กลงไปเพียงเพื่อบอกลาใครคนหนึ่ง

นี่ก็ได้เพียงเท่านั้นบรรดาลูกหลานที่แยกย้ายไปสำรวจโดยรอบก็ทยอยกันกลับมา มีหลานสาวนำทัพมาก่อน

“จากนี้ไปจนถึงศาลาริมน้ำ ธารไม่เห็นใครสักคนเลยคะคุณยาย บันไดทำน้ำก็มีแผ่นไม้ตอกปิดตายเอาไว้”

หญิงสาวร่างผอมสูงผิวสีน้ำผึ้งเจือด้วยน้ำนมในวัยยี่สิบกว่าปี รายงานหลังจากทั้งเดินแกมวิ่งไปสำรวจบริเวณโดยรอบด้วยความอยากรู้อยากเห็นตามวิสัยคนทำงานสายข่าว ขณะที่บุตรสาวคนโตกับบุตรชายซึ่งมีอายุแก่ก่อนกว่ากันเพียงสามปีเศษ เดินออกมาจากในตึกใหญ่ตรงหน้าพอดี

“ข้างในนั้นดูท่าจะไม่มีคนอยู่มานานแล้วคะคุณแม่ แถมไม่มีข้าวของเหลือแม้แต่ชิ้นเดียว กระทั่งลูกบิดประตูห้องยังโดนถอดออกเชื้อเขาเลย” ปัทมาศวรรย์บอก หางเสียงจุนระคนอ่อนใจ

“ลูกบิดทำจากแก้วเจียรระโงของชาวสรวอฟที่ที่คุณตาเคยเล่าให้ธารฟังนะหรือคะ”

ชาตาดูกุสุมาดาโต คงเคยได้ยินเรื่องความโอ้อาหุรหราชของสถานที่
แห่งนี้มาบ้าง เวลาที่สามีของเธออารมณ์ดี แล้วถ่ายทอดอดีตบางส่วน
ที่รู้มาจากเธอให้หลานสาวที่เป็นเสมือนแก้วตาดวงใจฟัง

“อย่าว่าแต่ลูกบิดแก้วเจียรระโนเลย ขนาดลูกบิดทองเหลืองยังไม่มี
เหลือ ประตุกลงไม้แทบจะหมดทุกบานเลยละยายธาร” พฤกษ์ตอบ

สร้อยสะบันงารู้ดีว่ากระถางลายครามทั้งหมดกับอ่างเขมอ และ
ต้นไม้ตัดอายุร้อยกว่าปีหายไปไหน แต่คิดไม่ถึงว่ากระถางลูกบิดประตุก็ยัง
ถูกถอดออกไปขายตามร้านขายของเก่าหรือโรงรับจำนำด้วย

แล้วเสียงใบไม้ส่ายไหวกระทบกันก็ดังมาเข้าหู เพราะทั้งลูกทั้งหลาน
พากันเงยบกริบไปหมด

พวกเขาคงทั้งสลดและอนาถใจจนพูดไม่ออกกับความทรุดโทรม
ของสถานที่แห่งนี้ ส่วนสร้อยสะบันงานั้นผ่านร้อนผ่านหนาวมามาก จะเป็น
ความรุ่งเรืองหรือตกต่ำ ก็เคยลิ้มรสมาหมดแล้ว จนรู้ว่าทุกอย่างในโลก
นี้ไม่มีอะไรหนีพ้นกฎไตรลักษณ์ได้

เพียงแต่จะเร็วหรือช้าเท่านั้น

เหมือนพระอาทิตย์มีขึ้น แล้วก็ตก...ก่อนจะขึ้นใหม่วนไปเรื่อย
ไม่มีที่สิ้นสุด

เธอจึงหันไปมองบุตรสาวพลางบอกเสียงอ่อนโยน

“ก็เพราะแบบนี้ละ คุณพ่อถึงอยากให้หญิงตั้งตัวแทนขึ้นมาจัดการ
มากกว่ามาดูแล”

“ป้าทมรู้คะ แต่ก็ยังอยากเห็นที่นี่สักครั้ง”

“เห็นแล้วรู้หรือยังว่าจะทำยังไง”

ดวงตาฝ่ายนั้นมองไปยังตัวตึกอายุร่วมร้อยปีเบื้องหน้าอย่างครุ่นคิด
แล้วตอบออกมาซ้าๆ ว่า

“ตอนแรกป้าทมคิดว่าจะยกที่นี่ให้เป็นเรือนหอของยายธาร แต่คง
ต้องเปลี่ยนใจเพราะดูท่ายายธารคงไม่ค่อยได้กลับมาอยู่เมืองไทย

ลักเท่าไทร”

“ถึงอยู่ก็ไม่เอาหรือแม่ ธารกลั้วผี” หญิงสาวแก้มแดง
ปทมมาศวรรษย์ยิ้มนิดๆ ไม่ต่อปากต่อคำกับฝ่ายนั้น แต่พูดต่อด้วย
ที่ทำเป็นงานเป็นการว่า

“แต่พอมารับแบบนี้ เลยอดอยากขอคิดอีกหน่อย เพราะตึกเก่าๆ
แบบนี้หาที่ไหนไม่ได้อีกแล้ว จะขายทิ้งพร้อมที่ดินก็น่าเสียดาย คนซื้อ
คงรีบตึกพวกนี้ออกหมด เพราะถ้าจะปรับปรุงใหม่ก็คงใช้เงินไม่น้อย”

“ก็จริง แต่ก็ไม่มากจนทำไม่ได้หรอก”

คนเป็นน้องชายบอก มองตึกข้างหน้าด้วยสายตาสงสัยอย่างเห็น
ได้ชัดตามนิสัยคนที่ร่ำเรียนมาทางศิลปะ

“เธอจะช่วยพี่ได้จริงหรือพฤษ์” เสียงคนเป็นพี่สาวถามอย่าง
ตื่นเต้น

น้องชายพยักหน้า

“แต่พี่หญิงจะเอาตึกนี้ไปทำอะไร”

“ยังไม่รู้เลย ซ่อมเสร็จแล้วค่อยพูดกัน อาจทำเป็นวิลลาสวยๆ
ให้ฝรั่งมาพัก หรืออาจให้ทางภรทรมปุระเช่า เพราะเห็นทางโน้นกำลังมอง
หาที่ทางในกรุงเทพฯ สร้างสถานทูตแห่งใหม่ หรือคุณแม่ว่ายังไงคะ”

“แล้วแต่หญิงเถอะ เพราะหญิงเป็นทายาทคนเดียวที่มีสิทธิ์ในที่ผืนนี้
ตามพินัยกรรมระบุไว้”

“แต่คุณแม่ก็เป็น...” บุตรสาวขัดขึ้น ทว่าสร้อยสะบันงาส่ายหน้า
น้อยๆ เป็นเชิงให้ฝ่ายนั้นหยุดพูด

จริงอยู่ว่าครั้งหนึ่งเธอเคยอยากได้ใคร่มีในสถานที่แห่งนี้เหลือเกิน
ถึงขนาดอยากให้มีรูปภาพของเธอประดับอยู่ในทุกห้องด้วยซ้ำ
แต่พอได้ครอบครองขึ้นมาก็จริง ๆ กลับไม่ต้องการทิ้งรูปถ่ายไว้แม้แต่ใบเดียว
ซ้ำยังปรารถนาจะฝังกลบความทรงจำทุกนาทีที่เกิดขึ้นที่นี้ให้หายไปจากชีวิต
เพราะภายใต้ความโอ้อ่างตามประทับใจเมื่อแรกเห็นนั้น กลับซ่อนความ

ริษยา อาฆาต ซิงซังเอาไว้อย่างน่ากลัว

เมื่อนึกถึงตรงนี้สร้อยสะบันงาเลยตอบบุตรสาวออกไปด้วยเสียง
นุ่มนวลทว่าแฝงความเจ็บปวดในที

“แต่แม่ตั้งใจแล้วว่าจะไม่ยื่นมือเข้ามาข้องเกี่ยวกับเรื่องนี้อีก
หญิงปัทมอย่าขัดแม่เลย”

ทั้งลูก ทั้งหลาน ไม่มีใครกล้าโต้แย้งออกมาแม้แต่คำเดียว

“งั้นปัทมขอไปถูรอบๆ อีกครั้งนะคะ อยากรู้ว่าจะทำอะไรได้ขนาด
ไหน”

คนพูดพูดจบก็หันไปพยักหน้าเป็นเชิงเรียกน้องชายกับบุตรสาวให้
ไปด้วยกัน เพราะนอกจากตึกหลังใหญ่ที่ฝ่ายนั้นเข้าไปเมื่อครู่ยังมีตึกเล็ก
ที่ถูกปิดตายอีกสองตึกและเรือนพักยาวทางด้านหลัง ที่รอเจ้าของใหม่ไป
สำรวจอยู่

“คุณยายไปด้วยกันไหมคะ”

“ไม่ละ ยายจะรออยู่แถวนี้ละ”

บอกแล้วก็กวาดสายตาไปรอบๆ อีกครั้งอย่างสะท่อนใจแต่ต้อง
ชะงักเพราะเสียงบุตรชายเรียกขึ้นเสียก่อน

“คุณแม่ครับ”

พอหันไปก็เห็นอีกฝ่ายเอื้อมมือไปทางกระเป๋ากางเกงด้านหลัง ดึง
สมุดบันทึกเล่มเก่าฝ่ามือ หนาราวนิ้วเศษยื่นให้

“ผมเจอตกอยู่ที่ชั้นบน คิดว่าเป็นไดอะรี ไม่รู้ว่าเป็นของคุณแม่
หรือเปล่า”

ปลายนิ้วสร้อยสะบันงาลั่นระริกตอนลูบไล้ไปบนสันปกเปื่อยยุ่ย
ของสมุดบันทึกเล่มนั้น สมุดที่ไม่เห็นมานานแล้ว

“เปล่า ไม่ใช่ของแม่” ก้อนสะอื้นจุกที่ลำคอเลยตอบเพียงแค่นั้น
แล้วกำซบออกไปว่า “พวกลูกรีบไปเถอะ ประเดี๋ยวค่าลงจะทำอะไรไม่ได้”

พอเห็นทั้งลูกและหลานแยกย้ายกันไป สร้อยสะบันงาก็ตัดสินใจ

หาที่นั่งพัก ด้วยการมุ่งหน้าไปที่ศาลาท่าน้ำ

หลายสิบปีที่ผ่านมาทำให้ต้นลำทมรมิน้ำขยายกิ่งก้านสาขาหนาตา ดูแข็งแรงมั่นคงกว่าเดิม แต่เก้าอี้รอบศาลาท่าน้ำหกเหลี่ยมผุพังไปตามกาลเวลาเสียแล้ว ได้ยินเสียงเอี้ยดอัดของไม้กระดานลั่นตอนหย่อนก้านลงนั่งพักแล้วหีบสมุดเก่าแก่เล่มนั้นมาพลิกดูลวกๆ

ลายมือในนั้นสวยงามคุ้นตาก็จริง แต่ไม่ใช่ลายมือเธอ ทว่าคนเขียนได้บันทึกเรื่องราวที่เกี่ยวกับเธอไว้ไม่น้อย ทั้งเรื่องความรัก ความแค้น ความริษยา ชิงชัง จนทำให้สร้อยสะบันงาเกือบเอาตัวไม่รอด และยังมีเรื่องของเจ้าของมือแข็งแรงคู่หนึ่งกับหัวใจที่เต็มไปด้วยความรักและเมตตาอย่างไม่สิ้นสุดของเขาปรากฏอยู่ด้วย

เมื่อเห็นว่าในสมุดเล่มนี้มีทั้งเรื่องที่เธอรู้แล้วและไม่รู้อีกมาก เขียนเอาไว้ สร้อยสะบันงาจึงตั้งใจพลิกหน้ากระดาษอ่านไปที่ละหน้า พร้อมกับรู้สึกเหมือนได้เห็นภาพแห่งความทรงจำที่เก็บไว้กันลิ้นชักบ่อยๆ ผุดพรายขึ้นอีกครั้ง

ภาพนั้นสมบูรณ์กว่าหลายสิบปีที่ผ่านมา เพราะเป็นภาพแห่งความทรงจำที่มองผ่านสายตาของเธอและสายตาของคนในราชสกุลวิบูล

๑

คืนนั้นมีตสนิทเพราะเป็นเดือนแรมแต่ท้องฟ้าเหนือจังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่มีดวงดาวพร่างพรายเหมือนตาข่ายเพชรเช่นเคย ด้วยมีแสงสว่างเจิดจ้าปรากฏขึ้นแทน

แสงนั้นเกิดจากดวงจันทร์กลมโตสีเหลืองนวลที่แขวนลอยอยู่กลางโค้งฟ้า

ดวงจันทร์ในคืนเดือนดับทำให้เด็กหญิงร่างเล็กบาง ผิวเหลืองลอมตา ้วยประมาณสิบสองปียื่นนั่งราวกับถูกสะกดอยู่บนหัวบันไดไม้ที่ทอดยาวลงสู่พื้นดินเบื้องล่าง

เหมือนขาของเธอได้แข็งกลายเป็นท่อนหินไปเสียแล้ว ขณะที่ดวงตากกลมโตก็ขยายขึ้นด้วยความพิศวงและเบิกกว้างมากยิ่งขึ้นเมื่อกวาดสายตาไปรอบๆ แล้วพบว่าดวงจันทร์ที่เห็นในตอนแรกแท้จริงคือดวงไฟขนาดใหญ่ที่มีจำนวนกว่าสิบดวง ทำให้เมืองทั้งเมืองสว่างจนเกือบเหมือนกลางวันเลยทีเดียว

เมื่อเธอยืนตามองอีกครั้ง ก็เห็นว่าดวงไฟเหล่านั้นมีรูปร่างผิดๆ

ด้วย เลยลอยละล่องอยู่กลางอากาศราวกับพระจันทร์วันเพ็ญ และถ้าเดาไม่ผิดพวกมันคงถูกล่อยลงมาจากท้องเครื่องบินรบขนาดใหญ่ที่ส่งเสียงครางกระหึ่มอยู่เหนือศีรษะ เพื่อทำหน้าที่เป็นตะเกียงส่องสว่างให้นักบินบนเครื่องบินรบเหล่านั้น ปล่อยระเบิดทำลายเป้าหมายได้ชัดเจนแม่นยำยิ่งขึ้น

ทั้งที่รู้ว่าภาพตรงหน้าเป็นความสวยงามที่มาร่วมมฤตยูอันโหดร้าย ทว่าเด็กหญิงกลับไม่สามารถถอนสายตาดอกมาได้ และคงจะยืนมองดวงไฟเหล่านั้นต่อไปอีกนานถ้าเสียงสัญญาณภัยทางอากาศไม่กรีดผ่านโสตประสาทพร้อมกระซากรั้งสติของเธอให้กลับคืนมา

แล้วตอนนั้นเองที่เด็กหญิงพบว่ารอบๆ ตัวมีเพียงความว่างเปล่า

ความหนาวยะเยือกแล่นเข้าจับขั้วหัวใจ มือและเท้าเย็นเฉียบราวกับแช่น้ำมาทั้งวันเมื่อคิดว่าบิดา มารดา กับพี่ชาย คงรีบร้อนลงจากเรือนไปเสียตั้งแต่ตอนแรกที่ได้ยินเสียงเตือนแล้ว พวกเขาคงคิดว่าเธอจะตั้งรับตามไปติดๆ ไม่ใช่มีอันหนึ่งเป็นหินเพราะภาพประหลาดแปลกตาตรงหน้าเช่นนี้

เท่าเล็กๆ เบ็ลื่อยเปล่าจึงรีบฮอยลงบันไดไม้เก่าคร่ำคร่าไปในอาคารที่เรียกว่ากระโจม ทว่ายังช้าไปกว่าเสียงกึกก้องที่ตั้งขึ้น

บรีม!

ความตกใจทำให้เด็กหญิงกรีดร้องอย่างขวัญเสีย และก้าวเท้าพลาดจากชั้นบันไดถัดไป เธอหลับตาแน่นตอนร่างลอยละลือกลางอากาศก่อนหล่นลงพื้นในวินาทีต่อมา

คิดว่าจะต้องเจ็บปวดจากแรงกระแทกเสียแล้ว ทว่าสิ่งที่รองรับร่างเธออยู่ไม่ใช่บ่อล้างเท้าปูนซีเมนต์อย่างที่คิดไว้แต่กลับเป็นร่างอบอุ่นแข็งแรงของใครบางคน เมื่อเงยหน้าขึ้น เด็กหญิงก็พบว่ากำลังจ้องลึกเข้าไปในดวงตาคู่เรียวยาวสีน้ำตาลอ่อนที่ล้อมกรอบด้วยขนตายาวหนาของเด็กหนุ่มแปลกหน้าซึ่งไม่เคยพบมาก่อน ผิวของเขาขาวจั๊ตเสียจนเกือบ

เป็นเรื่องแสงท่ามกลางความสว่างจ้าจากแรงระเบิด ขณะเดียวกันเสียงห่า
ท่อมของฝ่ายนั้นก็ดังขึ้นอย่างร้อนรนแกมวิตก พร้อมมีอุณหภูมิจึงที่ลูบสะเปะ-
สะปะไปทั่วร่างเล็กบางด้วยความห่วงใย

“เป็นอะไรหรือเปล่าหมาย”

“จุก”

เด็กหญิงพึมพำพร้อมสูดปาก ขณะที่คนถามผ่นลมหายใจคล้าย
โล่งใจที่คนตอบไม่ได้รับบาดเจ็บร้ายแรง ก่อนจะจุดแขนผอมบางของเธอ
ขึ้นอย่างว่องไวแล้วส่งเสียงเฉียบขาดว่า

“ลุกเร็ว”

คนถูกสั่งพยักหน้ารับ แต่ต้องสูดปากอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพบว่าข้อเท้า
เจ็บแปลบอย่างคาดไม่ถึง

“เป็นอะไรอีก” ฝ่ายนั้นหันมาถาม เสียงเขาฉายแววกังวลอย่าง
เห็นได้ชัด

“สงสัยข้อเท้าจะแพลง”

เด็กหญิงตอบก่อนสะดุ้งเฮือกเพราะเสียงระเบิดดังขึ้นอีกครั้ง คราวนี้
ดูเหมือนจะใกล้กว่าเดิม

“รีบขึ้นมาอีกแล้ว” เขาบอก พร้อมแหงนหน้ามองห้องฟ้าอย่าง
ว้าวุ่นใจ แล้วตัดสินใจในฉับพลัน ด้วยการทรุดตัวลงคุกเข่าแล้วหันหลังให้
“ขึ้นหลังเฮียเร็ว”

เด็กหญิงลังเลกับคำสั่งนั้น เธออายุสิบสองปีแล้ว ถึงจะไม่ได้ไว้
ผมจุกอย่างเด็กวัยเดียวกัน ทว่าก็เรียกได้ว่าใกล้วัยโกนจุกเต็มทีหรือพูด
ง่ายๆ ก็เกือบจะเป็นสาวแล้วนั่นเอง การจะให้ขึ้นขี่หลังเด็กหนุ่มแปลกหน้า
เลยเป็นเรื่องชวนตะขิดตะขวงใจไม่น้อย

“เร็วสิ เดียวก็ได้ตายกันหมดหรอก” ฝ่ายนั้นส่งเสียงเข้ม ทำให้คน
ถูกสั่งกลับใจตอบ

“ไม่เป็นไร ฉันพอเดินได้”

แล้วก็รีบเดินเขยกออกไปทางคันทนาหลังบ้าน แต่เหมือนเธอจะสาวเท่าไม้หันใจอีกฝ่าย เพราะก้าวออกไปได้ไม่เกินสามก้าว ก็พบว่าถูกหิ้วขึ้นจากพื้นจนตัวลอยหิว้อผ่านอากาศเสียแล้ว

“ว้าย!” เธออุทานออกมาด้วยความตกใจ ก่อนเงื้อง่าปั้นทุบแผ่นหลังของอีกฝ่ายแรงๆ “จะทำอะไรนะ ปล่อยฉันนะ”

“เงียบนะ!”

คนตัวโตกว่าดู ขณะแบกเธอขึ้นบ่าแล้ววิ่งพรวดๆ เข้าไปยังทุ่งนาหลังบ้าน พร้อมๆ กับที่เด็กหญิงได้ยินเสียงระเบิดดังขึ้นอีกครั้งหนึ่ง แล้วฝ่ายนั้นก็พาเธอพุ่งลงไปยังคูข้างบ้านที่ล้อมรอบไปด้วยกอไผ่ ปกติแล้วคูแห่งนี้เป็นที่ที่ครอบครัวของเธอใช้แทนหลุมหลบภัย ถึงขนาดเอาเสื่อและฟางข้าวมาปูรอไว้ในช่วงเดือนหงายที่เครื่องบินชอบมาทิ้งระเบิดเสียด้วยซ้ำ

ทว่าคืนนี้เป็นคืนเดือนมืดแต่เครื่องบินเหล่านั้นกลับไม่หยุดทิ้งระเบิดอย่างเช่นเคย ทุกคนเลยแตกตื่นหนีกันไปหมด

คูน้ำที่แห้งผากเพราะรอฟ่นแรกเลยมีเพียงเธอกับเขาแค่สองคน

ความหวาดกลัวทำให้คนตัวเล็กกว่าจับสาบเสื่อคนตัวโตแน่น และซุกหน้าเข้าหาแผ่นอกแข็งตึงเหมือนลูกนกซุกเข้าหาโออุ่นจากอกแม่ กลืนดินและฟางข้าวรวยรินเข้าจมูก ผสมกับกลิ่นเหม็นบางอย่างของเด็กหนุ่มแปลกหน้า เด็กหญิงเลยรู้สึกเหมือนในทรวงอกมีกลองเพลตีรัวพร้อมกันหลายใบ ซ้ำเสียงกลองในอกดูเหมือนจะดังกว่าเสียงระเบิดที่กึกก้องเมื่อครู่เสียอีก แต่แทนที่เธอจะหวาดกลัวกลับรู้สึกอุ่นใจอย่างประหลาด โดยเฉพาะเมื่อฝ่ามืออุ่นจัดของอีกฝ่ายลูบหลังให้อย่างปลอบประโลม พร้อมเสียงหัวเราะซิบที่ข้างหูว่า

“ไม่ต้องกลัวนะ เสรียอยู่นี่แล้ว”

ศิระะเล็กผงกศีรษะ แต่ไม่ได้ตอบออกมา ในใจเฝ้าสงสัยว่าเด็กหนุ่มแปลกหน้าที่ช่วยเธอเอาไว้เป็นใคร เพราะในละแวกคลองแสนแสบแห่งนี้มีคนจีนอยู่ไม่มากนัก ส่วนมากจะเป็นชาวนาหรือไม่ก็เป็นพวกพระนี่

พระยากับคหบดีที่ย้ายหนีภัยสงครามมาจากเขตอำเภอชั้นในเสียละ
มากกว่า

แต่คนเหล่านั้นไม่แทนตัวว่า 'เฮีย' และเรียกเธอว่า 'หมวย' แน่นอน
ยิ่งกว่านั้นพวกเขาไม่ต้องการข้องเกี่ยวกับครอบครัวของเด็กหญิงเลย
ด้วยซ้ำ

ก็ใครกันเล่าจะอยากจะสนิทสนมกับพวกลูกหลานกบฏอย่าง
พวกเธอ

จริงอยู่ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นนับได้สิบเอ็ดปีแล้ว แต่
ดูเหมือนไม่มีใครยอมลืมเรื่องนี้ง่ายๆ โดยเฉพาะเมื่อปู่ของเธอคือ พลโท
พระยาราชาไกรสีห์สงคราม หรือ ขจร วงศ์โกสุม กับ จิก ลูกชายคนโตของ
ท่าน หรือพันโทพระกำราบศึกจันทน์ ได้เข้าร่วมกับคณะกู้บ้านกู้เมือง
ของพระองค์เจ้าบวรเดชจนเกิดการสู้รบกับฝ่ายรัฐบาลอยู่สองลัปดาห์
จนลุงของเธอเสียชีวิตระหว่างการปะทะ และปู่ของเธอต้องลี้ภัยไปอยู่
อินโดจีน

ส่วนโกสุมบิดาของเธอหรือร้อยเอกหลวงชัยณรงค์ภักตินั้นภายหลัง
ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนพัวพันกับการที่ท่านผู้นำประเทศถูกลอบทำร้าย

เธอไม่รู้ว่าท่านทำอย่างนั้นจริงหรือเปล่า แต่ยังจำภาพผู้บังเกิดเกล้า
ที่ชมซานกลับมาบ้านในคำคืนหนึ่งได้ติดตา

เนื้อตัวบิดาเต็มไปด้วยริ้วรอยขีดข่วน และมีบาดแผลฉกรรจ์
ที่ต้นขา ทำให้เจ็บเพื่อใช้ยืนอยู่หลายคืน ตอนนั้นพี่ชายกระซิบว่าบิดา
โดนยิง ขณะที่มารดาไม่ได้พูดอะไร เอาแต่ก้มหน้าก้มตาทำแผลให้สามี
แทนที่จะตามหมอพื้นบ้านมารักษาอย่างที่ควรจะเป็น

เรื่องนี้แม้แต่พวกลาวเวียงจันทน์จากบ้านแถวในละแวกใกล้เคียงที่
มารับจ้างทำนาในเขตที่ดินของบิดาก็ยังไม่รู้ พวกเขาคิดว่าโกสุมติดใช้ป่า
มาจากการเดินทางครั้งล่าสุด

ว่าทุกคนในบ้านก็ไม่ได้แก้ไขความเข้าใจผิดในข้อนี้ โชคดีเรื่องนี้

เกิดขึ้นก่อนสงครามมหาเอเชียบูรพาจะอุบัติขึ้น และตอนนั้นเขตคลองแสนแสบที่พวกเธอพักอยู่ยังคงเป็นทุ่งนาเปลี่ยว จะพูดว่าไกลปืนเที่ยงก็ไม่ผิดนัก เพื่อนบ้านที่ตั้งบ้านเรือนใกล้ที่สุด ก็อยู่ห่างออกไปอีกคુંน้ำ ข้าผู้ใหญ่บ้านก็แต่งงานกับคนรับใช้สนิทของครอบครัวซึ่งติดสอยห้อยตามมารดาจากเชียงใหม่ เรื่องใช้ป่าที่แปลกประหลาดจนลามไปถึงขาของโกสนเลยไม่มีใครใส่ใจมากนัก

หลังจากนั้นอีกหลายเดือนต่อมาบิดาของเธอก็ถูกคนของทางการมาตามตัวไปในเขตพระนครหลายครั้ง บางครั้งก็หายไปหลายวัน ที่นานที่สุดกินเวลาถึงสองเดือน เด็กหญิงมารู้ภายหลังว่าท่านเป็นหนึ่งในผู้ที่รัฐบาลลงความเห็นว่าจะทำผิดคิดร้ายต่อแผ่นดิน เลยถูกนำไปขังที่สันติบาลปทุมวัน เพื่อสอบปากคำเกี่ยวกับเรื่องกบฏที่เกิดขึ้นหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองรวมไปถึงการลอบทำร้ายนายกรัฐมนตรียี่สิบหลายครั้ง

แต่โกสนก็รอดกลับมาได้ หลังจากนั้นร่างกายผู้บงเกิดเกล้าก็เริ่มอ่อนแอลงเรื่อยๆ ท่านจำกัดตัวเองอยู่แต่เฉพาะในเขตที่ดิน ยังมีพวกผู้ลากมากดีจากอำเภอขึ้นในพระนครย้ายมาอยู่ริมคลองแสนแสบมากขึ้นเท่าไร โกสนก็ยังเก็บตัวหนักขึ้นเท่านั้น ข้ายังสั่งไม่ให้เธอกับพี่ชายเข้าไปข้องเกี่ยวกับคนพวกนั้นด้วย

พวกที่โกสนลงความเห็นว่าเป็นพวกผู้ดีใหม่ นามสกุลเกิดเมื่อวานขึ้น หรือมีฉะนั้นก็เป็พวกขุนนางหัวสมัยกับเจ้ากวดรวาย

สงสัยเหลือเกินว่าถ้าผู้บงเกิดเกล้ารู้ว่าคินนี่บุตรสาวกบฏบุตรชายเจ้ากวดรวายคนหนึ่งช่วยชีวิตเอาไว้ ท่านจะว่าอย่างไร

แล้วความคิดของเธอก็ถูกขัดจังหวะด้วยเสียงห้องร้องดัง

สำหรับเด็กหญิงแล้ว เสียงนั้นดังพอๆ กับเสียงระเบิดที่ทิ้งในเขตพระนครเลยทีเดียวนะ และคนที่เธอนั่งอิงแอบอยู่ก็คงได้ยินด้วยเหมือนกัน เพราะเขาก็หันหลังมาหาเธอแทบจะทันที

“หิวหรือ”

“เปล่า” ตอบทั้งๆ ที่แก้มร้อนผ่าว แล้วรีบหลับตาหนีสายตาคมกริบของอีกฝ่าย

ไม่ต้องการสบตาฝ่ายนั้น จะได้ไม่ต้องถูกตั้งคำถามที่ชวนอึดอัดใจอีก

แล้วเด็กหญิงก็พลอยหลับไปในที่สุด มารู้สึกตัวอีกที เมื่อร่างกายคล้ายถูกโยนเป็นจังหวะ และพอบริ้อตาขึ้นก็พบว่าเรือนไม้หลังใหญ่ของบิดาตั้งอยู่ตรงหน้าท่ามกลางแสงสว่างของรุ่งอรุณที่ส่องให้เห็นบริเวณโดยรอบอย่างเลื่อนราว

เด็กหนุ่มแปลกหน้าคงอุ้มเธอกลับมาส่งที่บ้านหลังจากที่เขาแน่ใจว่าเครื่องบินรบเหล่านั้นบินจากไปหมดแล้ว

ใบหน้าขาวจัดแต่ไม่จิตตาอย่างลูกคนจีนทั่วไปเพราะมีไรเคราเขียวๆ ที่ข้างแก้มและเหนือเรียวปาก ก็มองเธออย่างเอ็นดู ทำให้เด็กหญิงเพิ่งเห็นว่าจมูกฝ่ายนั้นโด่งขึ้นสันแข็งแรงรับกับปลายงุ้มนิดๆ คล้ายจมูกเหยี่ยว ขณะคิ้วของเขาหนาเป็นสีดำลับและตัวดู่ขมับ เหมือนใครกำลังตัวดู่กันขึ้นเฉียด ริมฝีปากกว้างได้รูปอย่างคนใจดีคล้ายยิ้มนิดๆ ท่ามกลางแสงสีเงินสีทองของเช้าวันใหม่ เมื่อได้ยินเธอส่งเสียงหาออกมาเบาๆ

“ถึงบ้านแล้ว”

ฝ่ายนั้นบอก ก่อนปล่อยเธอลงจากอ้อมแขนให้ยืนอยู่ใต้ซุ้มกระดังงาแล้วขบริมฝีปากคล้ายครุ่นคิด ขณะทอดสายตาดูขึ้นไปบนเรือนไม้หลังใหญ่ที่ยกพื้นสูงทางด้านหลัง จากนั้นถึงอุทานออกมาว่า

“อพิโธ! นึกแล้วไม่ผิด ว่านี่ต้องเป็นบ้านสาละแน่ๆ”

“พี่มีธุระอะไรกับคุณพี่”

เด็กหญิงถามก่อนปิดปากหาว ทำให้รอยยิ้มกว้างผุดขึ้นบนใบหน้าขาวเหมือนหยกสลักอีกครั้ง คราวนี้สายตาของเขาทอดมองมาที่เธออย่างพิจารณามากขึ้น และไม่ได้ตอบคำถามนั้น ทว่ากลับตั้งคำถามขึ้นเสียเอง

“เธอเป็นน้องสาวของสาละหรือ”

“จ๊ะ”

“มีนา รูปร่างหน้าตาไม่ผิดกันเลย” ฝ่ายนั้นวิจารณ์ ก่อนพูดต่อว่า “งั้นเฮียฝากเงินนี้ให้เขาด้วย บอกเขาว่าเป็นเงินที่เขาจะมาตกข้าวกับเฮีย”

พูดจบก็ล้วงเข้าไปในกระเป๋าทางเกงขายาวที่สวมอยู่ แล้วหยิบธนบัตรใบละยี่สิบบาทพอนหนึ่งมาโยดใส่มือเธอ่องไว ขณะที่เด็กหญิงยังคงจับต้นชนปลายไม่ถูก

รู้แต่ว่าการตกข้าวที่ว่าเป็นการที่สาละพีชายของเธอไปขอยืมเงินอีกฝ่ายมาก่อน พอเก็บเกี่ยวในนาเสร็จก็จะใช้หนี้ด้วยข้าวเปลือกตามจำนวนที่ตกลงเอาไว้

แต่...

การไปตกข้าวครั้งนี้ บิดารู้หรือยัง

เด็กหญิงครุ่นคิดเลยไม่ทันได้กล่าวขอบคุณหรือล่ำลาอีกฝ่าย มารู้สึกตัวอีกทีก็ได้ยินเสียงหัวทุ้มบอกลาแว่วๆ ว่า

“ไปก่อนนะหมวย”

พยักหน้ารับ ค่อยตาสว่างขึ้นมาบ้าง พลันนึกอะไรอย่างหนึ่งขึ้นมาได้ เลยรีบตะโกนถามอีกฝ่ายออกไป

“เดี๋ยว...พี่ชื่ออะไรนะ”

เสียงถามของเธอทำให้ร่างสูงแก้งก้างของฝ่ายนั้นชะงักไปนิดหนึ่ง ก่อนตอบว่า

“เทียน...เทียน แซ่ลี้ แล้วหมวยละ” ดวงตาเรียวรีของคนถามหันมามองอย่างสนใจ

เด็กหญิงกระแอมในลำคอชนิดหนึ่ง เพราะรู้มาตั้งแต่จำความได้แล้วว่าเธอแตกต่างจากเด็กหญิงคนอื่นๆ ในละแวกคลองแสนแสบแห่งนี้มากนัก

เริ่มกันตั้งแต่ทรงผมเลยที่เดียว จริงอยู่ที่เด็กหญิงในแถบนี้ไม่ค่อยมีใครเกล้าผมจุกอย่างไรในแผ่นดินก่อนกันแล้ว ทว่าก็หาคนที่ไว้ผมยาวถึง

กลางหลังแล้วทำมวยมนไว้กลางศีรษะล้อมด้วยพวงมาลัยดอกเข็ม กระแตหรือดอกมะลิอย่างที่มีมารดาทำให้ไม่ได้สักคนเดียว เพราะเด็กหญิงแถวนี้ถ้าไม่ตัดผมบ๊อบสั้นแค่ติ่งหู ก็ปล่อยผมยาวกระรุงกระรังประกวักกันแทบทั้งสิ้น

ต่อมาก็เป็นเรื่องเครื่องแต่งกาย เพราะถึงจะมีคำสั่งจากหลวงท่านให้เลิกนุ่งโจงกระเบนมาสองสามปีแล้ว แต่ดูๆ ไปในละแวกคลองแห่งนี้ ก็มีแค่พวกลาวเวียงจันทน์ที่บ้านแถวและเธอกับแม่เท่านั้นที่นุ่งผ้าซิ่นยาวกรอมเท้า ทั้งยังเป็นผ้าซิ่นตีนจกที่มีสีล้วนลวดลายสวยงามผิดจากหญิงอื่นในละแวกนี้ เพราะผ้าถุงของชาวบ้านทั่วไปมักเป็นสีพื้นและไม่มีลวดลายเช่นนี้ และผู้หญิงเหล่านั้นจะนุ่งผ้าถุงก็เฉพาะเวลาเข้าไปเขตอำเภอชั้นใน ข้าบางคนยังนุ่งโจงกระเบนเอาไว้ข้างในก่อนสวมผ้าถุงทับด้วย

และเรื่องท้ายสุด เท่าที่เธอจะนึกได้ในตอนนี้ก็คือเรื่องชื่อนี้ละ

“สร้อยสะบันงา” คนตัวเล็กกลั่นใจตอบ

ชื่อยาวเหยียดผิดจากเด็กหญิงคนอื่นๆ ทำให้เธอถูกค่อนข้างอดอวยุ่เสมอว่าทำตัวเสมอเจ้าเสมอนาย แต่สร้อยสะบันงาถูกบิดาลังไม่ให้ฟังเสียงนกเสียงกาเหล่านั้น เพราะชื่อของเธอเป็นชื่อประทานจากเจ้านายชั้นสูงที่มีมารดาเคยทำหน้าที่เป็นนางข้าหลวงถวายการรับใช้ใกล้ชิดก่อนทูลลาออกมาแต่งงานกับบิดา

“แม่เจ้าไวย์!” คนตัวโตแผลออกุทาน “คนอะไรตัวนิดเดียวชื่อยาวตั้งวา”

เจ้าของชื่อนี้ก็อยู่แล้วว่าต้องได้ยินคำพูดแบบนี้เลยชิงตาใส่ แล้วยกย่อนกลับไปทันควันตามประสาคนไม่เคยยอมแพ้ใคร

“พี่ก็ตัวโตอย่างกับยักษ์ปักหลั่น แล้วทำไมถึงชื่อแค่เหียนเล่า”

คำถามนั้นทำให้คนถูกถามหัวเราะแผ่วๆ ออกมา แล้วเกาศีรษะเก๋ๆ กังๆ คล้ายขัดเขิน

“จริงของเธอ”

เมื่อเห็นอีกฝ่ายยอมจำนน เด็กหญิงเลยเอ่ยปากอนุญาตด้วยท่าทีที่
 ลอกมาจากบิดาไม่ผิดเพี้ยน ด้วยการเชิดหน้าขึ้น มองเขม็งไปที่ดวงตา
 เรียวรีกึ่งสังการในที

“แต่พี่จะเรียกฉันว่างามก็ได้”

รอยยิ้มบางๆ จุดขึ้นในดวงตาอีกฝ่าย ไม่รู้ว่าเขาทำอะไร อาจเป็น
 ที่ทำแก่แดดของเธอก็ได้ ทว่าสร้อยสะบันงาไม่ทันได้เอ่ยออกมา เพราะ
 มัวแต่ยืนนิ่งด้วยความแปลกใจเมื่อได้ยินเสียงหัวเราะตอบกลับมาจาก

“ไม่ละ พี่จะเรียกเธอว่าสะบันงา เพราะแก้มของเธอเหมือนสีกลีบ
 ของมัน”

คนพูดพูดจบก็เอื้อมมือเด็ดดอกกระดังงาสีอ่อนนวลที่เพิ่งคลีกลีบ
 แยมบานห้อยระย้าจากเครือเถาเหนือศีรษะทัดหูให้แล้วสาวเท้าจากไป

กลิ่นหอมอ่อนางของดอกไม้ไซยามาเตะจมูก ขณะที่คนตัวเล็กกว่า
 มองตามร่างสูงแก๊งที่ค่อยๆ หายไปท่ามกลางสายหมอกของตอนเช้า
 พร้อมๆ กับชื่อของ เทียน แซ่ลี่ ได้ประทับตราตรึงในความทรงจำของเธอ
 นับแต่นั้น เพราะนอกจากบรรดาคนในครอบครัวแล้ว เด็กหนุ่มชาวจีน
 คนนี้เป็นคนเดียวที่รู้ความหมายที่แท้จริงของชื่อเธอ

สะบันงาที่แปลว่ากระดังงา...

ทว่าเด็กหญิงมีเวลาคิดถึงเรื่องนี้ได้ไม่นานนัก เพราะมีเสียงเอะอะ
 โวยวายดังมาจากบนเรือนเสียดก่อน เป็นพี่ชายของเธอนั่นเอง ฝ่ายนั้นคง
 กลับมาจากการหนีภัยถูกระเบิดได้สักพักแล้ว และได้ยินเสียงสนทนา
 แว่วๆ ของเธอกับเทียนเข้าไป ถึงได้ไพล่หน้ามำดู

“น้องหายไปไหนมา”

เด็กหนุ่มผิวขาวเจือเหลือง รูปร่างเล็กบางคล้ายๆ กันกระโจนลงบันได
 มาหา สีหน้าวิตกทุกซักร้อน

“น้องขอโทษ” อุบอิบตอบ พร้อมซ่อนตามองพี่ชายอย่างสำนึกผิด
 ระคนอดอ้ออน สาละเป็นคนใจอ่อน ไม่เคยโกรธใครนานสักที “น้องมัวแต่

ตกใจที่เรือบินพวกนั้นมาทิ้งระเบิดคืนเดือนมืด เลยลงเรือตามคุณพี
กับคุณพ่อคุณแม่ไปไม่ทัน

สาละพักหน้า แต่ไม่วายขมวดคิ้วทำท่าซึ่งซึ่งใส่

“ครวหน้าครวหลัง น้องอย่าทำอย่างนี้อีก รู้ไหมว่าพีกับคุณพ่อ
คุณแม่เป็นห่วงแทบคลั่ง”

“จ๊ะ” ตอบเอาใจ แต่ก่อนจะก้าวเท้าตามอีกฝ่ายขึ้นบันไดไป เด็กหญิง
ก็นึกขึ้นมาได้ เลยรีบฉวยแขนอีกฝ่ายเอาไว้

“มีอะไรหรือน้อง” พี่ชายเลิกคิ้วแปลกใจ

“คนซื้อเทียนฝากเงินค่าตกข้าวไว้ให้พี”

สร้อยสะบันงาพุดไม้ทันขาดคำ ฝ่ามือกร้านแตกกระแหงของพี่ชาย
ก็เอื้อมมาปิดปากเธอไว้เสียก่อน

“จู้! อย่าเอ็ดไป เดี่ยวคุณพ่อได้ยินเข้าจะเป็นเรื่อง”

คำสั่งนั้นทำให้เด็กหญิงตาโต รีบเกาะมือพี่ชายออกพร้อมถามว่า

“นี่คุณพีแอบไปตกข้าวไว้ แต่ไม่ได้บอกคุณพ่อหรือจ๊ะ”

คนถูกถามกลัดกลุ้มอย่างเห็นได้ชัด

“ก็จะให้พีทำอะไรได้เล่า น้องก็รู้ว่าตั้งแต่หน้าท่วมใหญ่เมื่อสองปี
ก่อน ฐานะบ้านเราก็ยวบยาบเต็มที ลำพังเฉพาะค่ายาฝรั่งสำหรับรักษา
คุณพ่อก็ปาเข้าไปตั้งหลายสตางค์แล้ว”

เด็กหญิงเงยบกริบเมื่อได้ยินเช่นนั้น

ที่ผู้ใหญ่ว่า ‘เคราะห์ซ้ำ กรรมชดวิบัติเป็น’ คงเป็นเช่นนั้นเอง หลายปี
มานี้ประเทศชาติตกอยู่ในภาวะสงคราม ซ้ำเมื่อตอนเธออายุได้สิบขวบ
น้ำยังมาท่วมหนักเสียอีก

ได้ยินว่าน้ำท่วมใหญ่ที่ผ่านมา ชาวพระนครสามารถพายเรือเที่ยว
เล่นจากพระบรมมหาราชวังถึงลานพระบรมรูปทรงม้าได้

เมื่อเขตพระนครน้ำยังขึ้นสูงถึงขนาดนั้นไม่ต้องสงสัยว่าบ้านคลอง
พลับพลาของเธอ ซึ่งเป็นคลองย่อยของคลองแสนแสบ น้ำจะสูงเพียงไร

เรียกสวนเรือนาล่มจมน้ำเสียเกือบหมด

ฝ่ายพี่ชายเมื่อเห็นน้องสาวเจ็บไป จึงพูดต่อออกมาเหมือนอัดอั้น
ตันใจว่า

“ยามสงครามแบบนี้ ข้าวยากหมากแพงแค่นี้เองก็รู้ ข้าเวลา
หลงเข้าน้ำขุ่นของมาให้แต่ละงวด คุณพ่อก็ไม่เคยให้เราไปปันกับเขา
สักที ต่อให้ปันซื้อก็เถอะ แล้วจะให้พี่ทำอะไร”

คำว่าปันซื้อนั้น คือการที่ทางราชการได้นำสินค้าขาดแคลนในช่วง
สงครามอย่างเช่น น้ำตาลทราย ไม้ขีดไฟ หรือน้ำมันก๊าดมาขายให้ชาวบ้าน
ในราคาถูกลง ทว่าสินค้าเหล่านี้ไม่เคยตกมาถึงบ้านของเธอเลย เพราะโกสณ
กำชับคนทั้งบ้านไม่ให้ไปรับทั้งของแจกหรือของปันซื้อ

นานแล้วที่บ้านหลังนี้ไม่เคยมีตะเกียงน้ำมันก๊าดใช้เพราะอาศัย
แสงสว่างยามค่ำคืนจากแสงใต้เท่านั้น นี่ยังไม่รวมถึงความยากลำบาก
ในการจุดไฟจากหินตีไฟที่ต้องเริ่มจากไปเดินหาหินก้อนพอเหมาะมือ
จากทางรถไฟมาตีทำให้เกิดสะเก็ดลูกไฟตกไปที่เชื้อไฟซึ่งเตรียมรอไว้
ไปจนถึงเสื้อผ้าที่สวมใส่ก็ถูกปะชุนจนหนาเตอะเพราะไม่เคยมีโอกาส
ไปเข้าแถวปันซื้อผ้าตัดเสื้อหรือผ้าถุงจากราชดำเนินตามที่ทางราชการ
ประกาศแจ้ง

ทว่าถึงอย่างนั้นปลายคางเรียวก็ยังเซิดขึ้น แล้วตอบอีกฝ่าย
กลับไปว่า

“คุณพี่ก็รู้ว่า คุณพ่อบอกพวกเราเสมอว่าผู้ดีต้องหยิ่งในเกียรติ
อย่าเที่ยวไปรับปันของจากใครเขา”

“พูดอย่างกับว่าผู้ดีไม่ต้องกินต้องอยู่เหมือนไพร่อย่างนั้นละ”

พี่ชายท้วง พร้อมส่ายหน้าอย่างอ่อนใจ แต่คนเป็นน้องสาวไม่ได้
โต้ตอบด้วยผู้เป็นบิดาชะงักหน้าออกมาจากในบ้านเสียก่อน

“นั่นแม่งามไซ้ไหม” เสียงหัวติดแหบเคืองตะโกนถามออกมา

“จ๊ะ งามเอง” เด็กหญิงรีบขานรับโดยเร็วแล้วกระวีกระวาดขึ้น

บันไดบ้านไป

บิดาอยู่ในชุดเสื้อฝ้ายสีขาวนวลกับกางเกงแพรสีเขียวก้านมะลิ
นั่งฟังหมอนขวางรอเธออยู่บนระเบียงบ้าน แสงสว่างของรุ่งอรุณทำให้
เห็นผู้บังเกิดเกล้าชัดเจน แม้จะเดินเห็นไม่คล่องแคล่วเช่นเดิมและต้อง
รักษาอาการปวดร้าวบริเวณต้นขา ที่เด็กหญิงเคยได้ยีนโกสนหลุดปาก
ออกมาในเวลาที่คุณคิดว่าลูกทั้งสองไม่ได้อยู่ใกล้ๆ

‘ปวดถึงกระดูก’

แต่ฝ่ายนั้นยังคงมีใบหน้าอímเอิบและร่างสูงโปร่งชวนมองไม่เปลี่ยนแปลง
ที่ผิดไปจากเดิมก็เห็นจะมีแต่ผิวขาวของบุรุษจากตระกูลขุนนาง
ชั้นสูงที่เปลี่ยนเป็นสีเปลือกมะขามเพราะแดดจัดของทุ่งวังทองกลางแห่งนี้

“เมื่อคืนลูกลูหายไปไหนมา”

ถึงจะโกรธจัดสักเพียงไหนหรือวิตกเพียงไร ผู้เป็นบิดาก็ยังคงเก็บ
ความรู้สึกไว้ภายในใจได้มิดชิดและพูดจาไพเราะอ่อนโยนกับเธอเสมอ
มีเพียงคิ้วที่ขมวดมุ่นกับสายตาเพ่งพิจารณาเท่านั้น ที่ทำให้คนถูกถาม
ปากคอปลิ้น รีบเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นในคืนผ่านมาแทบไม่ทัน

จะเว้นก็แต่เรื่องเด็กหนุ่มแปลกหน้าที่เข้ามาช่วยไม่ให้เธอพลัดตก
จากบันไดบ้านเท่านั้น

สร้อยสะบันงาไม่สามารถตอบตัวเองได้เหมือนกันว่าทำไมถึงได้อยาก
เก็บเรื่องของเตียนไว้เป็นความลับจากบิดา

ที่ว่าเด็กหญิงมีข้อแก้ตัวไว้ในใจเรียบร้อยแล้ว

เพราะกลัวฝ่ายนั้นจะทำโทษพี่ชายที่ไปตกข่าวกับเด็กหนุ่มชาวจีน
และไม่อยากให้โกสนรู้ว่าเขาคือผู้มีพระคุณของเธอ เพราะลองรู้เข้า
เมื่อไร เรื่องนี้จะเป็นโทษมากกว่าคุณ

โดยเฉพาะกับเตียน...

๒

คนที่สร้อยสะบันงากำลังนึกถึงอยู่นั้นเพิ่งเทียบเรือพายลำเล็ก เข้ากับบันไดท่าหน้าของเรือไม้สักแฝดหลังใหญ่ที่ตั้งอยู่ท่ามกลางพุ่มไม้เขียวขจีริมคลองจั่น

เด็กหนุ่มผูกเชือกเรือกับเสาบันไดท่าหน้าอย่างรวดเร็ว แล้วจึงเห็นเมิ่ง ลูกจ้างคนสนิทในบ้านสาวเท้าเดินมาหาด้วยสีหน้าวิตกระคนโล่งใจ

“ถ้าแกกำลังจะส่งคนออกไปตามหาคุณเทียนอยู่คนเดียว”

ฝ่ายนั้นรายงานเป็นภาษาจีนฉะฉาน ส่วนเทียนก็ได้ตอบกลับไปเป็นภาษาเดียวกันว่า

“ฉันไปทำธุระเลยติดอยู่ที่ปลับปลา จะกลับบ้านก็กลับไม่ได้”

“นั่นสิครับ จู่ๆ เรือบินมันก็เกิดอุบัติเหตุที่ระเบิดคันทึ่เดือนมืด ทำเอาแตกตื่นกันไปทั่ว”

เมิ่งแสดงความเห็น เพราะช่วงเวลาที่ผ่านมาเครื่องบินจะมาทิ้งระเบิดเฉพาะในคืนเดือนหงายเท่านั้น ส่วนเทียนวางหน้าเฉย ไม่เอ่ยปากอะไรออกมา ด้วยเห็นไม่ใช่ฐานะที่จะบอกคนงานในบ้านที่เป็นเสมือนพี่เลี้ยง

กลายเป็นว่าสาเหตุที่แท้จริงของการไม่ได้กลับบ้านเมื่อคืนนี้เป็นเพราะต้อง
 ปลอดภัยของเด็กหญิงแปลกหน้าร่างเล็กบางที่ตัวสั้นราวกับลูกนกพลัดตก
 จากรัง

เด็กหญิงที่มีชื่อยาวเหยียดว่า สร้อยสะบันงา และเป็นน้องสาวของ
 สาละ เพื่อนชาวไทยคนแรกของเธอในละแวกคลองแสนแสบแห่งนี้

เทียนถูกส่งเข้าไปเรียนในพระนครตั้งแต่ตอนขึ้นชั้นมัธยม เลย
 เพิ่งมีโอกาสเจอกับสาละตอนช่วงสงครามนี้เอง แต่ก็ถูกชะตาเป็นอันมาก
 คงเพราะสนใจในเรื่องคล้ายๆ กัน และมีอายุไล่เลี่ยกัน แต่เขาสูงกว่า
 อีกฝ่ายร่วมศอก ทั้งยังกำยำล่ำสันกว่าเกือบเท่าตัว ที่จริงพวกเขาควรจะ
 เรียนหนังสือชั้นเดียวกัน ทว่าสาละเลิกเรียนตั้งแต่สอบเทียบได้ชั้นมัธยม
 ศึกษาปีที่หก เพราะภาวะสงครามที่เกิดขึ้น กอปรกับฐานะทางบ้าน
 ไม่เอื้ออำนวย

เท่าที่รู้มาบิดาของฝ่ายนั้นเป็นตระกูลขุนนางเก่า อพยพมาอยู่ที่ทุ่ง
 ว่างทองกลางหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองได้ไม่เท่าไร เลยไม่สัมพันธ์กับ
 วิถีชีวิตของชาวนาริมคลองนัก

เขายังเคยได้ยินว่า บิดาฝ่ายนั้นเจ็บป่วยกระเสาะกระแสะจนทำไร้
 ไถนาไม่ค่อยไหว ครอบครัวเลยค่อนข้างแร้นแค้น ทว่าความเป็นขุนน้ำ
 ขุนนางเก่าเลยมีความหยิ่งทรนงอยู่เต็มเปี่ยม จึงไม่ยอมให้คนในปกครอง
 ออกมาสูงส่งกับชาวบ้านรอบๆ มากนัก ซ้ำยังไม่เคยยอมไปรับการปันของ
 จากรัฐบาลอย่างบ้านอื่น

จึงไม่น่าแปลกที่ครอบครัวฝ่ายนั้นจะขาดแคลนในเรื่องอาหาร
 การกินจนถึงเงินทอง ขนาดสาละต้องมาขอตกข้าวกับเขา

ขณะที่การค้าข้าวของเจ้าแกเล็งผู้เป็นบิดายังทำกำไรได้บ้าง เลย
 พอมีหมู มีไก่ให้ลูกเมียได้กิน และได้เพื่อนฝูงในแวดวงค้าขายช่วยเหลือหา
 ข้าวของที่จำเป็นเช่นน้ำมันก๊าด ไม้ขีดไฟ ไปถึงยารักษาโรคจากตลาดมืด
 มาให้ บ้านของเทียนเลยไม่ถึงกับอึดอัดอย่างคนอื่นๆ

อย่างเข้านี้ นอกจากจะมีข้าวต้มโรยเกลือให้กินกับผัดใบกุยช่ายแล้ว ยังมีปลาเค็มทอดชิ้นเท่าฝ่ามือและหมูสามชั้นหันเป็นชิ้นพอคำคั่วกับเกลือด้วย

เห็นแล้วก็อดนึกถึงเด็กหญิงชื่อยาวเหยียดไม่ได้

ร่างกายผ่ายนั้นผมมบางเสียจนจับต้องมุกไหนก็เจอแต่เหลี่ยมมุมของกระดูก ผิดกับน้องสาวของเขาแต่ละคนที่อ้วนจนแก้มยุ้ย และเนื้อตัวนุ่มนิ่มอย่างกับหมอนยัดนุ่น

แล้วความคิดเทียบก็สะดุดลงเมื่อได้ยินเสียงเถ่าแก่เลี้ยงที่นั่งรออยู่ตรงโต๊ะกินข้าวถามขึ้น

“ลื้อหายไปไหนมาทั้งคืน” ดูท่าผู้เป็นบิดาจะไม่ยอมพুষข้าวต้มเข้าปากง่ายๆ ถ้าซักฟอกเขาไม่เสร็จ

“อาป้าเป็นห่วงลื้อมากรู้ไหม ถึงขนาดจะเกณฑ์คนทั้งบ้านออกตามหา”

แม่ใหญ่ที่เป็นสตรีเลือดจีนแท้ทว่าเกิดในเมืองไทยเหลือบมองมาด้วยสายตาดูติเตียนระคนขวางจัด แต่เทียบยังรักษาสีหน้าเรียบเฉยไว้ได้ไม่เปลี่ยนแปลง

“ผมเอาเงินค่าตกข้าวไปให้ชาวนาที่คลองพลับปลา พอดีเรือบินมาทิ้งระเบิด เลยติดอยู่ที่นั่นจนเช้า”

เด็กหนุ่มตอบเรียบร้อยด้วยภาษาของบรรพบุรุษอย่างทุกครั้งที่พูดกับคนในครอบครัว

“บ้านไหนที่มาขอตกข้าวกับลื้อ” ถ้าแก่เลี้ยงถามอย่างสนใจเมื่อเห็นว่าเขาหายไปเพราะกิจการของครอบครัว

เทียบหนึ่งไปชั่วอึดใจก่อนตอบว่า

“บ้านสาละครับ”

“สาละ?”

“เขาเป็นลูกชายนายทหารนอกราชการที่อยู่ตรงหัวคลองพลับปลา”

คำตอบนั้นทำให้ทั้งโต๊ะอาหารเงยไปครู่หนึ่ง ก่อนฮั่วพีชายต่างมารดาจะหัวเราะดังกังวานเหยียดหยามออกมา

“ลื้อบ้าหรือเปล่าถึงได้ไปยอมให้ไอ้ขุนนางบ้านนั้นตกข่าว ไม่รู้หรือว่แค่พวกมันปลุกข่าวกินเองยังแทบไม่พอ แล้วมันจะเอาข่าวที่ไหนมาใช้หนี้เรา”

“สาละเป็นเพื่อนผม” เขาตอบเรียบๆ

“เรื่องเงินเรื่องทองอย่าว่าแต่เพื่อนเลย ต่อให้พี่น้องก็ไว้ใจไม่ได้”

ฝ่ายนั้นทำเสียงข่มขู่สนทน ขณะคนถูกสอนเม้มปากแน่น ไม่อยากโต้เถียงออกไปให้บิดาไม่สบายใจ เลยเลือกที่จะตอบแค่เพียงว่า

“ผมเอาเงินส่วนตัวให้สาละไป รับรองว่าไม่กระเทือนถึงกงสีแน่”

ดูเหมือนคำตอบนั้นจะทำให้คนอย่างน้อยสองคนบนโต๊ะอาหารผ่อนคลายใจอย่างโล่งอก ขณะที่บิดากำซับเป็นครั้งสุดท้ายก่อนลงมือกินอาหารเข้าว่า

“ถ้าลื้อจะริเริ่มทำการค้าอาปาก็ดีใจด้วย แต่ต้องทำบัญชีส่วนตัว แยกจากบัญชีของกงสีให้ชัดเจน อาปาไม่อยากได้ยินพวกลื้อทะเลาะกัน เพราะเรื่องเงิน”

“ครับ” เทียนรับปากแล้วลงมือกินอาหารเข้า

ทว่าอาหารในปากกลับให้รสชาติเพื่อนผาดลื่นดี เพราะได้ยินเสียงแม่ใหญ่ของเขาพูดลอยๆ ขึ้นว่า

“เป็นลูกชายคนโปรดก็ดีแบบนี้เอง หายหัวไปไหนทั้งคืนก็ไม่มีใครว่า”

“ก็อาเทียนนี่ไปทำงาน ไม่ได้ไปล่ามะเลเทเมาเหมือนอาฮั่ว” บิดาเขากล่าวเสียงแข็ง

“ผมไปทำแบบนี้เสียเมื่อไหร่กันอาปา”

“ลื้อไม่ต้องมาแก้ตัว ลูกระเบิดลงหัวเมื่อไหร่จะรู้สึก” คนเป็นพ่อคาดโทษ แล้วหันไปสั่งบุตรเล็กๆ ทั้งชายหญิงอีกร่วมสิบคน ที่เกิดจาก

ภรรยาของอีกสามคนว่า “พวกตัวเองก็เหมือนกัน โตขึ้นอย่าริอ่านเล่นแล้ว เล่นไปเหมือนตัวเฮี้ย แต่ให้ดูยี่เฮี้ยเอาไว้เป็นตัวอย่าง เข้าใจไหม”

คำพูดนั้นทำให้พี่ชายของเขาหน้าตึง แต่ไม่กล้าเถียงออกมา บรรยายาคบสนิทโต๊ะอาหารเลยแย่งกินกว่าตอนเสียงหวอดดังเสียอีก ดีที่เก้าอี้เส็งเป็นคนกินอาหารเร็ว พอกินเสร็จก็ไม่อ้อยอิ่งอยู่ต่อ ทำให้คนทั้งโต๊ะพากันลุกตามไปหมด แม้แต่บรรดาน้องๆ ของเขาที่อายุไล่กันลงไปตั้งแต่สิบห้าจนถึงสองขวบ ก็ต้องพลอยวางตะเกียงลงทั้งๆ ที่ยังกินไม่อิ่ม

เทียนถอนใจยาวเมื่อพบว่าทั้งโต๊ะมีแค่เขาที่นั่งอยู่

อาหารที่เหลือบนโต๊ะบานเบอะ ทำให้คิดถึงร่างผอมเกร็งของเพื่อนสนิท ไปจนถึงเสียงท้อร้องโศกครากของน้องสาวฝ่ายนั้นไปพร้อมๆ กัน

จริงอยู่ว่าพวกกุลีในบ้านจะรับช่วงอาหารที่เหลือเหล่านี้ไป แต่เทียนก็มั่นใจว่าในครัวยังมีกับข้าวอีกมาก มากพอสำหรับครอบครัวเล็กๆ ที่มีพ่อ แม่ และลูกชาย ลูกสาวอีกอย่างละหนึ่งคนด้วยซ้ำ

สายวันนั้นตะกร้าหวายสานละเอียดก็ถูกส่งไปถึงเรือนไม้หลังใหญ่ที่ริมคลองพลับพลาท่ามกลางความแปลกใจระคนไม่สบายใจของใครคนหนึ่ง

เอ็ง มารดาของสาละและสร้อยสะบันงาขมวดคิ้วเมื่อเห็นตะกร้าหวายไม้คุ่นตาบรรจุข้าวของเต็มแน่นที่ลูกชายยื่นส่งให้

“อะไรนะลูก”

“ของฝากจากเพื่อนลูกจ๊ะ”

“ของอะไรเยอะเยอะ”

คนถามหันรีหันขวางแหงนหน้าขึ้นไปบนเรือนอย่างไม่สบายใจนัก สร้อยสะบันงาที่ช่วยมารดาทำอาหารเลยชะงักหันามองในตะกร้าอย่างอดใจไม่อยู่

เห็นห่อกระดาษฟางที่มัดด้วยเชือกกล้วยสองห่อวางเอาไว้

เมื่อพี่ชายพยักหน้าให้เกาะออก เธอก็พบว่าภายในห้องที่ใหญ่กว่านั้น คือหมูสามชั้นต้มเค็มชิ้นกว้างขนาดสองนิ้วมือ ยาวเท่าศอกนอนเรียงอยู่บนใบตองสีเขียวสด ส่วนของในห่อเล็กคือขนมเปียะแป้งบางกรอบ สีเหลืองทองชวนน้ำลายสอ

แต่แม่ของเธอกลับพึมพำออกมาว่า

“ไปรับของเขามาแบบนี้ คุณพ่อเห็นเข้า จะว่ายังไงบ้างก็ไม่รู้”

“คุณพ่อออกไปที่บ่อปลากับลูกจ้างแล้วจะ” สร้อยสะบันงารีบรายงานมารดา

ตอนนี้เป็นช่วงปลายฤดูแล้ง ปลาในคลองหน้าบ้านจึงไม่ค่อยมี ต้องอาศัยจับจากบ่อที่ขุดไว้ทางหลังบ้านมาเป็นอาหารแก้มกับผักบุ้ง สายบัว ยอดกระถินอ่อนกับน้ำพริกไปตามอรัญญิก แต่เด็กหญิงเมื่อปลา เมื่อกุ้ง เสียดใจไม่น้อยก็อยากอาหาร การได้เห็นหมูสามชั้นต้มเค็มชิ้นโตทำให้เธอ หัวข้าว คิดถึงแกงเทโพกับข้าวสวยร้อนๆ ขึ้นมาจับใจ

“คุณแม่จะให้ลูกไปบอกคุณพ่อไหมจะ ว่าไม่ต้องวิตปลาในบ่อแล้ว”

สร้อยสะบันงาเผยหน้าถามมารดา รู้ว่ากำลังฝ่าฝืนกฎอันเคร่งครัด ซึ่งประมุขของบ้านตั้งไว้ กฎที่โกสนไม่ได้พูดออกมา แต่ทุกคนต่างรู้อยู่ในใจ

คนถูกถามยังไม่ทันได้ตอบ เสียงหัวเราะขำของบิดาก็ดังขึ้นเสียก่อน

“ทำไมล่ะ พ่อว่าเที่ยงนี้จะให้แม่เขาทำต้มส้มให้กินอยู่ทีเดียว”

คำถามของโกสนทำให้ภรรยาและลูกทั้งสองยืนตัวแข็งนิ่งเหมือนเป็นหิน

“อ้าว! เป็นอะไร ถึงได้เสียงบั่นไปหมดสิ”

ฝ่ายนั้นถามพร้อมเดินเข้ามาใกล้

เสียงไม้เท้ากระทบพื้นดังเป็นจังหวะเหมือนเสียงหัวใจเต้นแรงที่เกือบทะลุออกมานอกอก สร้อยสะบันงากลับเสียดใจไม่กล้าหันไปมองหน้าบิดา คิดว่าโกสนคงเห็นตะกร้าหวายสานตรงหน้าแล้วเพราะฝ่ายนั้นเสียง

ไปนานก่อนค้นเสียงถามว่า

“ไปเอากับข้าวเจ๊กพวกนี้มาจากไหน”

“เพื่อนของลูก ลูกเถ่าแกเส็งเอามาให้”

“มันเอามาให้ทำไม กงการอะไรของมัน” เสียงหัวเจ๊อแววกระด้าง และกริ้วกราด “แกไปบอกอะไรกับไอ้เจ๊กนั้น จนทำให้มันคิดว่าบ้านเราไม่มีจะกินแบบนี้”

ปกติโกสนถือตัวหนักหนาว่าเป็นผู้ดี เขาไม่เคยจิกจ้วงเรียกใครว่า ไอ้ อี้ มิ่ง ฎ หรือ ข้า แก แต่คราวนี้เหมือนฝ่ายนั้นจะสะกดอารมณ์ไว้ไม่อยู่

พี่ชายของเธอกลัวจนตัวสั่น และตอบเสียงตะกุกตะกักไปว่า

“ลูก...ลูกไม่ได้บอกอะไรกับเขา...เขาเอามาให้เอง”

“เอาไปคืนมันให้หมด” บิดาสั่งเสียงเข้ม “บอกมันด้วยว่าพวกเราไม่ใช่ขอทาน ไม่ต้องการข้าวของพวกนี้”

“แต่...” สาละคำนเสียงเบาหวิว

ดวงตาของพี่ชายมองเนื้อหมูละห้อย เขาก็คงเสียดายเนื้อหมูเกือบก็โล้นเหมือนกับเธอ

หมู เห็ด เบ็ด ไก่ ไม่ใช่อาหารที่คนในบ้านหลังนี้ได้กินกันบ่อยนัก สร้อยสะบันงาจำไม่ได้แล้วว่าครั้งสุดท้ายที่ลิ้มรสเนื้อหมูนั้นเมื่อไหร่

“ฉันบอกให้เอาไปคืนก็เอาไปสิ หรือถ้าแกไม่คืน ก็ทิ้งมันไปเสีย”

บิดาไม่ได้พูดเปล่า แต่ยังเอื้อมมือมาบดตะกั่วแรงจนพลิกคว่ำ ทำท่อหมูกับขนมเปียะตะกลงพื้นท่ามกลางเสียงอุทานของลูกเมีย

สร้อยสะบันงาพาเข้าไปจับมือพี่ชายโดยไม่ตั้งใจ สาละเนื้อตัวเย็นเฉียบเลยทีเดียว พวกเธอรู้ว่าบิดาไม่อนุญาติให้คบหาสมาคมกับใครเป็นพิเศษ โดยเฉพาะพวกเจ๊กจีน แต่คิดไม่ถึงว่าท่านจะมีปฏิกิริยารุนแรงเช่นนี้

“ฉันไม่กินของเจ๊กพวกนี้ ถ้าไม่ใช่เพราะมีไอ้จีนสยามอย่างพวกมัน

คอยสนับสนุน ซื่อซ่าว ซื่อผลไม้แจกไอ้พวกหัวสมัยให้ทำการปฏิบัติ
เมื่อครั้งกระนั้น พวกเราก็คงไม่ต้องลำบากอย่างนี้” โกสนพูดเสียงกร้าว

“ถ้าแกเงิ่งอาจไม่ใช่พวกจีนสยามอย่างที่พี่บอกก็ได้เนะจ๊ะ”

มารดากล่าวท้วงเสียงเบา คงเพราะเห็นพวกเธอตกใจจนปากคอดลิ้น

“จะใช้หรือไม่ใช้ พวกมันก็เจ๊กจีนเหมือนกัน หรือถ้าหล่อนอยากกิน
ก็กินไป แต่ไม่ต้องทำใส่สำหรับมาให้ฉัน”

นี่เป็นครั้งแรกที่เด็กหญิงเห็นท่านตะคอกมารดา

หน้าเอ็งซีตจนเกือบขาว ตอนที่โกสนกระแทกไม้เท้าอย่างฉุนเฉียว
ลงกับพื้นตอนเดินขึ้นเรือนไป ฝ่ายนั้นถอนใจยาวด้วยความหนักใจก่อน
หันมาบอกลูกทั้งสองว่า

“งามเก็บหมูกับขนมเบี๊ยะไปทิ้ง ส่วนสาละเอาตะกร้าไปคืนเพื่อน
แม่จะรีบทำกับข้าว ประเดี๋ยวจะไม่ทันเที่ยง”

คนสั่งพูดจบก็สุดจมูกเหมือนกลิ้งสะอื้นก่อนหันหลังไปทำครัว
อย่างรีบเร่ง

คนถูกสั่งก็มเก็บเนื้อหมูกับขนมเบี๊ยะขึ้นและแอบมองพี่ชายไป
ด้วย เห็นขอบตาสาละเป็นสีระเรื่อ ขณะจรวดตะกร้าเดินตัวปลิวไปทางทำน้ำ
สร้อยสะบันงาเลยยืนกั๊กๆ กังๆ อยู่ครู่หนึ่ง ดวงตากลมโตะฉายแววเฉลียว
ฉลาดมองห่อหมูกับขนมในมือด้วยความเสียดาย

ของทั้งสองอย่างนี้ตกพื้นแล้วก็จริง แต่ยังไม่ทันเปื้อนฝุ่นเพราะมีทั้ง
กระดาษฟางและใบตองรองเอาไว้ แต่จู่ๆ คำสอนของบิดากลับดังขึ้นก้องหู
‘ผู้ดีต้องไม่เก็บข้าวของที่ตกพื้นขึ้นใส่ปาก’

ที่ว่านี่เป็นยามสงคราม เด็กหญิงไม่เคยได้ลิ้มรสอาหารดีๆ กับ
ขนมหวานมานานแล้ว จิตใจของเธอเลยต่อสู้กันอย่างหนัก ระหว่างศักดิ์ศรี
กับความหิวโหย

แล้วจู่ๆ เสียงของมารดาที่คงเฝ้าจับตาดูอยู่ระยะหนึ่งก็ดังขึ้น

“คุณพ่อวัดปลามาได้ตัวเล็กเหลือเกิน เห็นท่าจะไม่พอลายไส้ ลูกเอา

ข้าวนี่ไปกินกับพี่เขา ส่วนกับหาดูเอาเอง ว่าอยากกินอะไร”

เอื้องพุดจบแล้วก็ตักข้าวใส่จานลั้งกะสีเคลือบสีขาวสะอาดให้เด็กหญิงจนพูนจานพร้อมช้อนจานเปล่าไว้ที่ด้านล้าง แล้วหยิบช้อนลั้งกะสีเคลือบสองคันกับมีตบวงเล่มหนึ่งไว้ในจานข้าว

เด็กหญิงนินหัวหน้า

อยากกินหมูสามชั้นต้มก็อยาก

กลัวบิดาก็กลัว

เพราะถ้าโกสนอยู่บ้าน ลูกทั้งสองต้องร่วมสำรับเที่ยงกับผู้เป็นบิดาทุกมื้อ

“คุณพ่อจะไม่ว่าหรือจะ ที่พวกลูกไม่กินข้าวด้วย”

มารดาขบริมฝีปากเหมือนใคร่ครวญ ก่อนตอบเบาๆ แต่ไม่สบตาเธอ

“เดี๋ยวแม่บอกคุณพ่อให้เอง งามรีบไปเถอะ ชีนมัวแต่ไอ้เอ๋อยู่จะไม่ทันพ่อสาละ ข้าวเย็นจะหมดอร่อยกันพอดี”

เมื่อคนพุดไม่สบตาด้วย ดวงตาเด็กหญิงเลยกลิ้งลือกว่องไวอย่างคนฉลาดเฉลียว ยิ่งพอเห็นดวงตาของมารดาเหลือบมองห่ออาหารในมือเธอล้ายอยากบอกระบายบางอย่าง สร้อยสะบันงาเลยแน่ใจว่านั่นคือคำอนุญาตแล้ว เธอรีบผูกห่อกระดาษฟางทั้งสองห่อให้แน่นหนา แล้วคล้องเส้นเชือกกล้วยเข้ากับข้อมือ ขณะรับจานข้าวมาประคองไว้ด้วยมือทั้งสองข้างก่อนสาวเท้าเดินเร็วๆ ออกไปจากครัวด้วยกลัวว่าผู้ให้กำเนิดจะเปลี่ยนใจ

ร่างเล็กแกว่งนกว่าเด็กหนุ่มวัยเดียวกันของสาละทรุดนั่งคู้เข่าบนเก้าอี้ไม้ในศาลาท่าน้ำ

ตะกร้าย่างวางอยู่ข้างตัว เพราะฝายนั่นคงไม่มีกะจิตกะใจจะไปตามเทียนตอนนี้

พี่ชายของเธอชบหน้าล้างกับฝ่ามือขณะที่ช่วงไหล่กว้างแต่ผมบางสั้น

สะท้อนเหมือนคนกำลังกลืนสะอื้น น้องสาวที่ถือข้าวของพะรุงพะรังตามมา เลยชะลอฝีเท้าลง แล้วตัดสินใจทรุดตัวนั่งรอเงียบๆ ที่ปลายอีกด้านของ แก้ว

ศาละเคยถูกบิดาโกรธมากต่อมาก แต่ไม่มีครั้งไหนรุนแรง เหมือนครั้งนี้ ข้าเรื่องนี้อาจจะบานปลายไปถึงเงินก้อนใหญ่ราวห้าร้อยบาท ที่ฝายนั่นได้มาจากการตกข่าวกับเทียน เพราะถ้าโกสนรู้เข้า เรื่องคงไม่ได้ จบแค่นี้โดนไล่ให้เอาไปคืนอย่างครั้งนี้ เขาเลยกลัวใจเป็นธรรมดา

สร้อยสะบันงาเองก็พลอยไม่สบายใจไปด้วย แต่ความเป็นเด็กทำให้ เธอไม่ติดใจอยู่กับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ พอเห็นพี่ชายสงบอารมณ์ได้แล้วจึงขยับเข้าไปหา

ใบหน้าเรียวยของพี่ชายเงยขึ้น สีหน้าเต็มไปด้วยความคาดหวังไม่ถึงเกม ก่อกระดาก คงเพราะที่ขอบตายังแดงระเรื่ออยู่ เด็กหนุ่มหนึ่งเงียบบออยู่ หัวอืดใจก่อนหรือตามองจานสังกะสีเปล่าที่น้องสาวกำลังตั้งหน้าตั้งตาแบ่ง ข้าวเปล่าลงไป แล้วถามเสียงขริมว่า

“นั่นน้องทำอะไร”

“คุณแม่ให้น้องยกข้าวเที่ยงมากินกับคุณพี่ แต่มีอันนี้แค่ข้าวเปล่า กับข้าวนั้นให้เราสองคนหากินกันเอง”

“คุณแม่พูดอะไรอย่างนั้น” พี่ชายอุทานอย่างไม่อยากเชื่อหู น้องสาว เลยระบายรอยยิ้มบนใบหน้าอย่างเจ้าเล่ห์

“น้องก็คิดไม่ถึงเหมือนกันว่าคุณแม่จะใจร้ายให้เรากินข้าวเปล่าได้ ลงคอ แล้วคุณพี่ว่าเราจะกินข้าวกับอะไรดี”

พอเห็นคนโดนถามขบริมฝีปาก คนถามเลยบรรจงแกะห่อหมูสามชั้นกับขนมเปียะที่หิวมาด้วยวางบนแก้วไม้ยาว แสงแดดกระทบขึ้นหมู เป็นมันวาวน่ากิน

“เพราะถ้าถามน้อง น้องมองไปก็เห็นจะมีแต่หมูสามชั้นนี่เท่านั้นละ น่าจะดีกว่ากินข้าวคลุกน้ำปลาเนอะจ๊ะ”

“แต่คุณพ่อ...”

สาละล้งเล แต่สายตาของเขาทอแวทวโหยเด่นชัดต่อนิ้วเรียวกเล็กของเธอหยิบมีดบางมาเฉือนเนื้อหมูออกเป็นชิ้นๆ แล้ววางไว้บนจานข้าวที่ละจาน

“คุณพ่อนั่งซดต้มส้มอร่อยไปแล้วป่านนี้ เห็นทีจะไม่สนใจหรอกว่าพวกเราจะกินอะไร”

เด็กหญิงบอกพร้อมส่งช้อนสังกะสีให้พี่ชาย

พอสาละล้งเลไม่ยอมยื่นมือมารับง่ายๆ เด็กหญิงเลยวางมันลงที่ขอบจานอีกฝ่าย แล้วตักข้าวเข้าปาก เคี้ยวตุ้ยๆ เจตนายั่วพาริในท้องพี่ชาย

“อร่อยจริงๆ ด้วย เฮ้อ...นานที่เดือนกี่ปี้แล้วนะ ที่เราไม่ได้กินหมูสามชั้นแบบนี้ คุณพี่จำได้ไหม” เมื่อเห็นอีกฝ่ายยังไม่ตอบ สร้อยสะบันงาก็บอกว่า “ดี คุณพี่ไม่หิวก็ดีแล้ว น้องจะได้กินคนเดียวให้หมดทั้งสองจานเลย”

“ท้องได้แตกตายปะไร” พี่ชายก่อน

“น้องถือคติว่าท้องแตกดีกว่าของเหลือ”

ลอยหน้าตอบ แล้วจงใจตักหมูเปล่าๆ เข้าปากเคี้ยวเล่น ได้ยินเสียงเหมือนพี่ชายคำรามในลำคอก่อนมีเสียงช้อนกระทบกับจานดังขึ้นในอึดใจต่อมา

เด็กหญิงเลยหัวเราะก็ก้อออกมาเบาๆ ทำให้คนเป็นพี่รีบเคี้ยวข้าวในปากกลืนลงไปแล้วดูว่า

“มัวแต่หัวเราะเล่นอยู่ได้ ถ้าน้องไม่รีบกิน พี่จะกินแทนนะ”

สร้อยสะบันงาเลยรีบตักข้าวเข้าปากบ้าง

ไม่น่าเชื่อว่าแค่ข้าวสวยหุงเสร็จใหม่ๆ หอมกลิ่นหม้อดินกับหมูสามชั้น ต้มเค็มที่บางๆ เพียงเท่านั้นกลับทำให้เธอรู้สึกราวกับได้ลิ้มรสอาหารสวรรค์ อาหารมือนั้นจึงติดตรึงในใจเด็กหญิงโดยที่เธอไม่รู้ตัว เพราะเมื่อเติบโตเป็นสาวเต็มตัวและได้ลิ้มรสทั้งอาหารจีน อาหารฝรั่ง ไปจนถึงอาหารชาววัง

ที่วิจิตรพิสดารนานาชนิด แต่สร้อยสะบันงากลับพบว่าไม่มีอาหารมื่อไหน
ที่จะเติมเต็มความรู้สึกให้เธอทั้งทางร่างกายและจิตใจได้เท่ากับอาหาร
ง่ายๆ ที่ได้รับจากเทียนครั้งนี้เลย

หมูสามชั้นต้มเค็มกับข้าวสวยจึงเป็นอาหารโปรดที่เธอกินได้ไม่เบื่อ
ทั้งช่วงที่สุขและทุกข์ และเมื่อได้มีโอกาสไต่รถรอนในภายหลัง สร้อย-
สะบันงาก็พบคำตอบว่าความเอร็ดอร่อยนั้นไม่ได้เกิดจากอาหารแต่เพียง
อย่างเดียวแต่อยู่ที่คนที่ให้ด้วย

๓

แล้วตะกร้าหวายสานก็ถูกนำมาที่บ้านสร้อยสะบันงาอีกหลายครั้ง

ปกติสาละจะเป็นคนรับเอาไว้อเอง แต่ถ้าพี่ชายไม่อยู่เด็กหญิงก็จะทำหน้าที่นี้แทน จากนั้นน้องพี่น้องก็จะรีบเก็บงำของที่ได้ให้พ้นจากสายตาของบิดา ขณะที่เอื่องทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้กับเรื่องนี้ เธอเลยพลอยสนิทกับเทียนพร้อมรู้เรื่องราวของฝ่ายนั้นไปโดยปริยาย

เทียนเป็นบุตรชายคนที่สองของเจ้าแก้วเส็งกับมารดาคนไทยที่เป็นภรรยารอง ทว่าแม่ของเขาเสียชีวิตไปนานแล้ว เด็กหนุ่มเลยไม่ค่อยได้อยู่บ้านนัก แต่พอได้กลับมาอยู่บ้านในช่วงโรงเรียนปิดก็มักโดนบิดาใช้ให้ไปช่วยดูแลกิจการค้าข้าวอยู่เสมอ

วันนี้ก็เช่นกัน...

เธอเห็นเขาทำหน้าที่คุมเรือเอี่ยมจุ่นขนข้าวเข้าไปส่งที่โรงสีทางคลองตันตั้งแต่เช้าตรู่ เลยเดาว่าฝ่ายนั้นคงล่องเรือกลับมาผ่านหน้าบ้านตอนบ่ายจืด ข้าววันนี้ยังนับได้ว่ายามปลอดภัย เด็กหญิงเลยถือโอกาสชวน

พี่ชายมานั่งเล่นรอที่ศาลาท่าน้ำไปพลางๆ

ระหว่างรอ สาละยกยอได้ปลาช่อนตัวใหญ่ เลยชวณน้องสาวเจียน ไบตองทำห่อหมกเพราะใต้ถุนบ้านมีมะพร้าวอยู่หลายทะลาย ทั้งยังรู้ว่าเพื่อนสนิทชอบอาหารไทยรสเผ็ดร้อน แต่ไม่มีโอกาสได้กินบ่อยนักเพราะที่บ้านมักทำอาหารจีนเป็นพื้น เด็กหญิงอยากตอบแทนเทียนอยู่แล้วเลยขมิขมันช่วยพี่ชายทำอาหาร เธอกำลังกัลดกระทังไบตองตอนไต้ยีนเสียงเครื่องเรียดยนต์แล่นตัดผ่านลำน้ำมา จึงลุกขึ้นมอง พอเห็นเทียนเป็นคนขับเรือดำนั้น ก็รีบโบกมือให้เขาหยุดๆ พร้อมป้องปากตะโกนออกไป

“พี่เทียนอยู่กินข้าวเย็นด้วยกันก่อนสิ”

เทียนนินหัวหน้า คงเพราะเสียงเครื่องเรียดยนต์จนไม่ได้ยินว่าเด็กหญิงพูดว่าอะไร เขาเลยดับเครื่องยนต์ลง ขณะที่พี่ชายของเธอกระโจนลงน้ำว่ายตรงไปเกาะกราบเรียดยนต์ที่ฝายนั้นใช้เป็นที่เรือลากจูงเรือเอี่ยมจิ้นลำโตซึ่งทำหน้าที่เป็นเรือขนข้าว

ไต้ยีนเสียงสาละชวณเจ็อยแจ้ว แต่คนถูกชวณยังขมวดคิ้วมุ่นอยู่ไม่ตอบรับออกมา คงเพราะยังขยาดไม่หายจากเหตุการณ์คราวก่อน

วันนั้นเขาแวะเอาของฝากมาให้พวกเธออย่างเคยทำตอนกลับมาเยี่ยมบ้านช่วงสุดสัปดาห์

เทียนเรียนเก่งเป็นนักเรียนคนโปรด มาสเตอร์หรือครูที่โรงเรียนเลยมีของกินแปลกๆ เช่นขนมปังนุ่ม หอมกรุ่นด้วยเนยสด หรือลูกกวาดหลากหลายสีกันไปถึงซ็อกโกแลต มาแจกอยู่เสมอ เธอจึงพลอยได้รับอันิสงส์นี้ไปด้วย

ด้วยเหตุนี้เองทำให้เด็กหนุ่มมีโอกาสเผชิญหน้ากับบิดาของพวกเธอไม่รู้ตัว

ปกติโกสนมักเก็บตัวอยู่แต่บนเรือน หรือไม่เช่นนั้นก็จะออกไปที่ทุ่งนากับบ่อปลาหลังบ้าน ไม่ค่อยมาที่ท่าหน้าหน้าบ้านเท่าไร แต่วันนั้นคง

เป็นคราวเคราะห์ของพวกเขา หรือมิเช่นนั้นสร้อยสะบันงาก็คงส่งเสียงหัวเราะดังเกินไปกับเรื่องซ้ำที่เด็กหนุ่มเล่า บิดาเลยเอี่ยมหน้าออกมามอง แล้วระเบิดก๊ากกลางที่กลางวงสนทนาตอนนั้นเอง

‘ใครอนุญาตให้ไอ้ลูกเจ๊กนี่ขึ้นมาบนเรือนฉัน’

เอ่ยปากเพียงเท่านั้น คนฉลาดอย่างเทียนก็คงรู้แล้วว่าบิดาของเธอเป็นคนเจ้ายศเจ้าอย่างและเกลียดคนจีนอย่างเขาเข้ากระดูกดำ ทว่าเด็กหนุ่มยังคงตอบอย่างนอบน้อมตามวิสัย

‘ผมแหวะมาคุยกับสาละเท่านั้นขอรับ’

‘แกมีเรื่องอะไรคุยกับไอ้เจ๊กนี่’ โกสนหน้าบึ้งไม่พอใจ แล้วหันมาไล่เบียดเสียงดังเอกับลูกชาย

สาละหน้าเสีย เพราะกลัวบิดาขึ้นสมอง

สร้อยสะบันงาเลยผวาเข้าไปกอดต้นขาผู้บั่งเกิดเกล้าไว้ พร้อมฉอเลาะเอาใจ ไม่อยากให้พี่ชายต้องโดนดุไปกว่านี้ ทั้งยังเห็นใจเทียนที่ต้องมาพลอยฟ้าพลอยฝนไปด้วยอย่างไม่รู้อิเหน่อิเหน่

‘ก็เรื่องทั่วๆ ไปแหละจ๊ะ’

คำตอบนั้นดูจะไม่สบอารมณ์คนถาม เพราะโกสนเอ่ยถามเสียงกระด้างออกมาว่า

‘เรื่องทั่วๆ ไปนะเรื่องอะไร’

มารดาของเธอคงได้ยินเสียงเกรี้ยวกราดของบิดาเลยรีบเข้ามาตอบแทนว่า

‘ก็เรื่องประสาเด็กนั่นละคะคุณพี่’

‘ฉันไม่เคยบอกเธอกับลูกๆ หรือว่าฉันเกลียดพวกเจ๊กอย่างมันแท้ไหน’

ทุกคนหน้าซีดและเสียวกริบเมื่อได้ยินเช่นนั้น เว้นแต่เทียนซึ่งผิวขาวอยู่แล้วเลยไม่มีใครรู้ว่าเขารู้สึกยังไงกับคำประกาศชัดเจนนี้

เมื่อไม่มีคนตอบคำถามนี้ โกสนก็หันไปที่เด็กหนุ่มที่เขาซังน้ำหน้า

แล้วกล่าวเสียงเย็นว่า

‘ถ้าแกไม่ได้มีเรื่องสลักสำคัญก็ไม่ต้องมาที่นี่อีก ลูกฉันไม่ใช่คนที่เจ๊กเงินอย่างแกจะมาเล่นหัวด้วย แล้วชนข้าวของพวกเขาฉันกลับไปด้วย บ้านนี้ไม่ต้องการความเมตตาสงสารสมเพชจากใคร โดยเฉพาะเงิน เจ๊กอย่างพวกแก’

ไม้เท้าในมือบิดาจรดไปที่ตะกร้าหวายซึ่งบรรจุขนมแข่ง ขนมเทียน ไปจนถึงไก่ต้มอีกหนึ่งตัวและใบชาอย่างดีจากเมืองจีน

ดวงตาของเพื่อนพี่ชายหรือลุงอย่างไม่ชอบใจหนักตอนตอบเสียงหนักแน่นว่า

‘ผมไม่เคยเอาของที่ให้ใครไปแล้วคืน ที่ผมเอามาให้เพราะเห็นสาละ เป็นเพื่อน และถือสะพานงาเหมือนน้อง ไม่ใช่เพราะเมตตาสงสาร หรือสมเพช อย่างที่ท่านว่า’

‘หัดตักน้ำใส่กะโหลกชะงอกดูเงาเสียบ้างว่าเจ๊กเงินอย่างแกจะมา เป็นเพื่อน เป็นพี่ลูกผู้ดีอย่างลูกฉันได้ยังไง’

คำพูดนั้นทำให้มารดาของเธออุทานเสียงเบาออกมา พร้อมจับแขน ผู้เป็นบิดาแน่นคล้ายเป็นเชิงขอร้อง

‘คุณพี่ พอเถอะคะ ถึงพ่อเทียนจะเป็นลูกเจ๊กลูกจีน แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะเป็นขี้ข้าขี้ครอก ข้ายังเรียนพาณิชย์ที่ในพระนคร รู้จักกันเอาไว้ก็ไม่เสียหาย’

‘อ้อ! นี่หล่อนออกโรงรับแทนมันหรือ’

คนถามโกรธจัด สะบัดแขนออกอย่างแรง ทำให้เอื้องยิ่งหน้าซีด ส่ายหน้าปฏิเสธเป็นพัลวัน

บิดาของเธอไม่เคยทำร้ายมารดาก็จริง แต่ท่านโทสะแรงนัก

คราวก่อนที่มีเรื่องหมูสามชั้นกับขนมเปียะ ผู้บ้งเกิดเกล้าก็ถึงกับไม่ยอมพูดกับพวกเธอไปสามวันเต็มๆ จนสร้อยสะพานงาต้องเข้าไป ร้องอน บิ๊บๆ นวดๆ เป็นพัลวัน ส่วนพี่ชายก็รีบหยิบหนังสือเรียนมาท่อง

ทำที่ว่าจะสอบเทียบ ม. แปะได้ให้ได้ ทั้งๆ ที่สาละอาคัยภาวะสงครามเป็น
ข้ออ้างไม่เรียนต่อหลังจากสอบเทียบได้ชั้น ม. หกแล้ว คงเพราะเจ้าตัว
ไม่นึกอยากเรียนต่อมหาวิทยาลัยสักเท่าไร ด้วยทางบ้านมีฐานะยากจน
นั่นเอง ฝ่ายนั้นจึงตั้งใจจะเป็นพ่อค้าเสียให้ได้ โดยเริ่มจากการตกข่าวกับ
เทียน แต่ดูท่าจะคว้าน้ำเหลวเสียแล้ว

แล้วเธอก็ได้ยินเสียงมารดาพูดปากคอสนั่น

‘เปล่าค่ะ’

จากนั้นโกสนก็หันกลับไปหาเทียนด้วยสีหน้าบึ้งตึง

ดูเหมือนการเผชิญหน้าครั้งนี้จะทำให้เชื่อเพลิงความแค้นในใจ
ผู้เป็นบิดาปะทุขึ้นในฉับพลัน และพร้อมจะเผาเทียนให้เป็นผงคลีไบบัดดล

‘ได้ยินแล้วก็ใส่หัวไปเสีย ส่วนของนี้ ถ้าแกไม่เอากลับ จันก็จะเอาไป
ทิ้ง’ คราวนี้คนพูดหันมาจ้องหน้าบุตรชาย ‘ไปสาละ เอาของพวกนี้ไปทิ้ง
ให้หมด’

สาละไม่ได้ทำตามที่บิดาสั่งในทันที พี่ชายของเธอยื่นกำมือแน่น
หน้าซัดแล้วเปลี่ยนเป็นแดงสลบกันอยู่อย่างนั้น

ส่วนเทียนทำท่าเหมือนจะพูดอะไรบางอย่างออกมา แต่สร้อย-
สะบันงาลานลานไอขึ้นเสียก่อน ทำให้ฝ่ายนั้นขำเล็งมอมมา

เขาคงเห็นแววอ่อนวอนในดวงตาเธอ คำพูดเผ็ดร้อนจึงถูกกลืนหายไป
ในลำคอ เด็กหนุ่มสาวจีนหนึ่งเงียบไปชั่วครู่ก่อนแค้นอำลาพร้อมยกมือ
ขึ้นไหวโกสนอย่างมีมรรยาท

สร้อยสะบันงาค่อยหายใจทั่วท้องขึ้น ที่ตึกตรงหน้าคลีคลายลงไปได้
บิดาไม่ชอบให้ใครเถียง ความคิดของท่านถูกต้องเสมอ

ส่วนเทียนนั้นเป็นคนอ่อนโยนก็จริง แต่ไม่ใช่คนยอมใคร เธอเคย
เห็นเขาควบคุมกุลีหน้าตารวมหาโจรแทนเจ้าแกล้งอยู่บ่อยๆ ก็แปลว่าคงมี
ความเฉียบขาดพอดู ข้ำฐานะเจ้าแกล้งก็ถือได้ว่าดีที่สุดในละแวกนี้ เทียน
จึงจัดเป็นบุตรชายเศรษฐีคนหนึ่ง ไม่ใช่คนที่ใครจะมาดูถูกได้ง่ายๆ การ

ที่เขายอมอ่อนข้อให้โกสหนชานนี้ก็เพราะเห็นแก่หน้าพี่ชายกับมารดาและ
เธอขอร้องไว้

เด็กหญิงจึงแอบมองเขาอย่างชื่นชม ขณะที่บิดาไม่เพียงแต่ไม่รับ
ไหว้ฝ่ายนั้น ทว่ายังสั่งเธอกับพี่ชายเสียดูกองเจตนาให้ได้ยินไปถึงหูคน
ที่กำลังจากไปว่า

‘ถ้าฉันเห็นไอ้ลูกเจ๊กนี่ที่บ้านของฉันอีกครั้ง พวกแกโดนลงหวาย
แน่ ส่วนเธอ ถ้าฉันจับได้ว่าแอบรู้เห็นเป็นใจกับลูก เป็นได้เห็นดักัน’

โกสหนชานไม่เคยทะเลาะกับเอ็งหรือดูพวกเธอเลย แต่ครั้งนี้กลับ
ข่มมารดาและเอ่ยว่าจะลงหวาย แปลว่าท่านไม่ชอบหน้าเทียบเอาเสียจริงๆ

สองพี่น้องเองก็ไม่กล้าขัดคำสั่งบิดา

ฝ่ายเด็กหนุ่มลูกครึ่งจีนก็พลอยหายหน้าไปด้วย ถ้าไม่ใช่เพราะ
ติดเรียนหนักในปีสุดท้ายก็คงเพราะไม่ต้องการเห็นพวกเธอกับเอ็งโดน
ลงโทษนั่นเอง

นี่จึงเป็นครั้งแรกในรอบสองเดือนที่เด็กหญิงได้เจออีกฝ่ายหนึ่ง

สร้อยสะบันงาเลยดีใจไม่น้อย และหวังว่าเทียบจะไม่ปฏิเสธคำชวน
ของเธอกับพี่ชาย นั่งชะเง้อรออยู่อดใจ ฝ่ายนั้นก็เบนหัวเรียดเข้าเทียบ
ที่บันไดทำน้ำ แล้วหันไปสั่งกุลีประจำเรือเอี้ยมจิ้นลำใหญ่ที่เรียดของ
เขาลากจูงมาว่า

“ใครก็ได้มาขับเรือแทนฉันที ฉันจะแวะนั่งเล่นที่บ้านเพื่อนสักพัก”

สิ้นเสียงสั่งกุลีชาวจีนรูปร่างล่ำสันสองคนซึ่งทำหน้าที่ถ่อกราบเรือ
ด้านขวาและซ้ายก็มองหน้ากันประเดี๋ยวหนึ่ง แล้วหนึ่งในสองคนนั้นก็
กระโจนลงน้ำ วายมายังเรือที่เทียบขับอยู่เพื่อเปลี่ยนหน้าที่กัน ขณะที่
คนเรือซึ่งเป็นคนครัวด้วยก้าวออกจากห้องชั้นใน เพื่อมาถ่อกราบเรือ
แทนเพื่อน

เทียบก้าวขึ้นบันไดทำน้ำบ้านของสองพี่น้องแล้วคงนึกอะไรบางอย่าง

ขึ้นมาได้ จึงหันไปตะโกนสั่งคนงานว่า

“บอกอาปาให้ด้วยว่าวันนี้ฉันไม่กลับไปกินข้าวเย็นที่บ้าน” พุดจบ เด็กหนุ่มก็ทรุดตัวลงนั่งขัดสมาธิลงกับพื้น พร้อมมองกระตงไบตองในมือ เด็กหญิงอย่างเอาใจ “แม่สะบันงาทำอะไรอยู่”

“ทำกระตงห่อหมกจะ พี่สาละเตรียมปลากับไขลกเครื่องแกงไว้แล้ว พี่เทียนกินได้ไหมจ๊ะ”

“ได้สิ กำลังอยากกินอยู่พอดี”

อีกฝ่ายบอก แต่ไม่วายเหลือบมองไปยังตัวบ้าน ทำให้สร้อยสะบันงา ที่จับตามองอยู่รีบรายงานว่า

“คุณพ่อไม่อยู่หรอกจ๊ะ เข้าไปที่ในพระนครกับคุณแม่กว่าจะกลับ คงค่าๆ”

“ที่ถามเพราะพี่ไม่อยากเห็นเธอกับสาละโดนลงหวาย”

คำพูดของฝ่ายนั้นทำให้เด็กหญิงลอบยิ้มออกมา นึกแล้วไม่ผิดว่า เขาต้องเป็นห่วงเธอกับพี่ชาย ขณะที่สาละถอนหายใจเหยียดยาวแล้ว เอ่ยเสียงขรัมิว่า

“ตั้งแต่ลาออกจากราชการมา คุณพ่อก็อารมณ์ไม่ค่อยดี เทียนอย่า ถือสาท่านเลย”

“แต่ผมคิดว่าคุณพ่อของสาละไม่ชอบคนจีนเสียอีก” เทียนแย้ง ตรงไปตรงมา ทำให้พี่ชายของเธอหน้าเฉือนไป

“คุณพ่อก็ไม่ค่อยชอบคนจีนจริงๆ นั่นแหละจ๊ะ ท่านฝังใจว่าคนจีน ทั้งหมดเป็นพวกจีนสยาม” เด็กหญิงอธิบายตามที่ได้ยินบิดากับมารดา ถกเถียงกัน

“จีนสยาม?”

“พวกกลุ่มคนจีนที่สนับสนุนรัฐบาลชุดนี้ให้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองนะ” สาละอธิบาย ขณะที่เทียนมีสีหน้าเคร่งขรัมิขึ้น

“ผมเคยได้ยินเรื่องทำนองนี้มาบ้าง แต่ไม่นึกว่าจะมีคนคิดแบบนี้

ด้วย เพราะคนไทยกับคนจีนก็เหมือนเป็นพี่น้องกัน”

จริงของเขา ในตระกูลของเขเอง สืบเชื้อสายขึ้นไป ก็มีเลือดจีนปนอยู่ แต่บิดาคงลืมไปเสียแล้ว เพราะ...

“คุณพ่อของผมยังฝังใจกับเรื่องเปลี่ยนแปลงการปกครองอยู่มาก” พี่ชายของเธอกล่าว

เพียงเท่านี้คนฟังก็คงจะรู้แล้วว่าบิดาของพวกเขาเธอไม่ชอบรัฐบาลชุดนี้ ทว่าเรื่องเหล่านี้ไม่สามารถพูดได้ถนัดปาก เพราะเสี่ยงกับความปลอดภัยของครอบครัว ช้าบิดากับมารดาอย่างกำชับเธอกับพี่ชายอยู่เสมอไม่ให้พูดเรื่องบรรพบุรุษให้ใครหน้าไหนฟังทั้งนั้น

สร้อยสะบันงาจึงรีบเปลี่ยนเรื่องอย่างรวดเร็ว ด้วยการสั่งให้พี่ชายหนึ่งห่อหมก ขณะที่เธอเข้าไปหุงข้าว เทียนอาสาช่วยเด็กหญิง แล้วพวกเขาก็ตกลงนั่งกินข้าวกันที่ในครัวนั่นเอง

ระหว่างกินอาหารอย่างเอร็ดอร่อย เด็กหญิงก็ค่อยๆ ซักไซ้ไปด้วย จนรู้ว่าที่อีกฝ่ายหายหน้าไป ไม่ใช่ด้วยเหตุผลสองข้อที่คิดไว้ แต่เป็นเพราะช่วงปิดเทอมที่ผ่านมาเขาต้องตามถ้ำแก่เลี้ยงไปหาซื้อข้าวตามจังหวัดที่อยู่ไกลออกไป ด้วยสงครามที่ยืดเยื้อกินเวลากว่าสามปีทำให้ในเขตพระนครแทบจะทานาไม่ได้ ดูแต่บ้านเธอก็ได้ มีข้าวแค่พอกินเท่านั้น จนถึงบัดนี้ฤดูหนาวย่างเข้ามาแล้วก็ยังไม่มีข้าวคืนให้เทียบ ทั้งๆ ที่เงินค่าตกข้าวที่เขาให้มาตั้งแต่ฤดูแล้งนั้นถูกใช้ไปหมดแล้ว

“ก่อนกลับบ้านมางวดนี้ มาสเตอร์ที่โรงเรียนแบ่งขนมกับลูกกวาดมาให้ตั้งมาก ไว้ที่จะสั่งคนให้แวะเอามาให้ สะบันงาน่าจะชอบ”

เด็กหนุ่มบอกพร้อมเริ่มลงมือกินข้าว ทำให้เด็กหญิงยิ้มร่าหนักใจใจที่จะได้กินขนมหวานแปลกๆ แทนขนมกล้วย ขนมมัน ที่มักมีติดบ้านไว้เสมอ ทว่าคนเป็นพี่ชายกลับอึกอัก

“ไม่ต้องก็ได้เทียบ แต่นี่พวกผมก็เป็นหนี้เธอมากแล้ว”

“หนี่อะไร เราเป็นเพื่อนกันก็ต้องเกื้อกูลกันเป็นธรรมดา” เขาแย้ง

ใบหน้าเกลื่อนรอยยิ้มอย่างคนใจดี

เทียนไม่เหมือนพ่อค้าชาวจีนคนอื่นที่เด็กหญิงเคยเห็น เพราะเขามีรอยยิ้มของความเอื้ออารี และที่ท่าโอบอ้อมแทนความเค็มขี้ยวอย่างควรจะเป็น

“แต่ผมยังไม่ได้ใช้หนี้ค่าตกข้าวเธอเลย” พี่ชายบอกอุบอิบ

“เงินแค่ห้าร้อย สาละอย่าคิดมาก ไว้เกี่ยวข้าวงวดหน้าค่อยให้ผมก็ได้”

พี่ชายเธอผ่อนลมหายใจออกมาอย่างโล่งอกเมื่อได้ยินเช่นนั้น ขณะที่สร้อยสะบันงาเลื่อนด้วยน้ำพริกปลาว่าผีมือมารดาให้อีกฝ่ายลองชิม

แต่เทียนยังไม่ทันได้ตักน้ำพริกราดข้าว เสียงกระดังงาของบิดาก็ดังขึ้นแหวกความเงียบส่งจดจนทุกคนสะดุ้ง โดยเฉพาะสร้อยสะบันงาที่นั่งตัวแข็งที่อหลังจากตกใจเสียนซ็อนพลัดหลุดมือกระทบจานดังเปรื่อง

“ฉันไม่ให้แกร็บข้าวรับของจากมัน แล้วทำไมแกล้งไปเอาเงินไอ้เจ๊กนี่มาตั้งห้าร้อยฮี้ สาละ”

“ลูก...” พี่ชายหน้าถอดสี พูดไม่เป็นคำเลยทีเดียว

ไม่มีใครคิดว่าโกสนจะกลับถึงบ้านในตอนนี้

“ฉันถามทำไมไม่ตอบ” เสียงผู้บังเกิดเกล้าทวีความเกรี้ยวกราดยิ่งขึ้น พร้อมเสียงไม้เท้าที่กระทบพื้นดังปังนำกล้ว

“ใจเย็นๆ คุณพี่”

มารดาของเธอที่ก้าวตามมารีบจับแขนสามีเชิงขอร้องให้คลายโมโห แต่ดูเหมือนจะไม่เป็นผล

“ว่ายังไง” โกสนตะคอกซ้ำ ทำให้สาละพูดตะกุกตะกักออกไปว่า

“ลูกเห็นว่าบ้านของเราแทบไม่มีเงินติดบ้านเลย แล้วค่ายารักษาคุณพ่อก็หลายบาทอยู่”

“แล้วฉันสั่งให้แกลไปขอความช่วยเหลือของไอ้เจ๊กนี่หรือ”

คนถามตัวสั้นเทิ้ม ปลายไม้เท้าสีนระริกถูกยกขึ้นชี้ไปที่ใบหน้าเทียน

อย่างหยาบคาย ทำให้อีกฝ่ายเหลืออด ร่างสูงแก้งก้างลุกขึ้น มองหน้าบิดาของเธอด้วยสายตาเคร่งเครียด พลังตอบว่า

“สาละไม่ได้ไปขอความช่วยเหลือจากผม แต่นี่เป็นการแลกเปลี่ยนอย่างมีเกียรติของลูกผู้ชาย”

“ฉันไม่ได้พูดกับแก อย่าเสือก”

โกสนตะคอก ผรุสวาทออกมา ทำให้เทียนขบครามแน่น และสร้อยสะบันงาถึงกับหน้าเปลี่ยนสี เพราะตั้งแต่เล็กจนโตแทบไม่เคยได้ยินบิดากล่าวคำหยาบเลยสักครั้ง

แต่ถึงจะกลัวโทสะผู้บังเกิดเกล้าแค่ไหน สร้อยสะบันงาก็อดสงสารเพื่อนรุ่นพี่ไม่ได้ เธอจึงท้วงเสียงสั้นครี้อว่า

“คุณพ่อจ๊ะ พี่เทียนเขาแค่หวังดีกับเราเท่านั้น...”

“เงียบนะแม่งาม พ่อไม่ได้ถาม ไม่ต้องพูด เราก็มีความผิดเหมือนกันที่รู้เห็นเป็นใจกับพ่อสาละ เชื่อเชิญไ้อ้เจ๊กนี่เข้ามาถึงในนี้”

“ถ้าคุณจะลงโทษก็ลงโทษผมเถอะ อย่าลงโทษสาละกับสะบันงาเลย พวกเขาไม่ได้ทำผิดอะไร”

เด็กหนุ่มตอบเสียงเย็นใบหน้านิ่ง มีเพียงดวงตาเรียวสีน้ำตาลอ่อนเท่านั้นที่ลุกวาวอย่างโกรธจัด

“ไม่ต้องมาอวดดี รับผิดแทนลูกฉัน ไสหัวไปให้พ่น”

โกสนตวาดลั่น พร้อมนาฬิกาข้อมือที่สวมเป็นประจำปาใส่หน้าเทียนดังกึก สายเหล็กของนาฬิกากระทบหน้าผากขาวจัดของเขาเป็นรอยแดงก่ำ และมีเลือดไหลซึมออกมา

“คุณพ่อ!” ลูกทั้งสองอุทานเสียงลั่น เช่นเดียวกับเสียงที่หลุดปากออกมาอย่างคิดไม่ถึงว่า

“คุณพี่!”

“ถ้าแกอยากได้เงินห้าร้อยคืน ก็เอานาฬิกาเรือนั้นไป ราคาแพงกว่าห้าร้อยบาทแน่นอน”

โกสนประกาศ ไม่สนใจดวงหน้าชาวจัดที่กลายเป็นสีแดงคล้ำด้วยความโกรธของเทียนแม่แต่นิดเดียว เด็กหนุ่มไม่ยอมก้มหยิบนาฬิกาเรือนั้น เขายกมือไหว้เอียงแล้วเดินออกไปโดยไม่คิดเหลียวหลังกลับมามอง

“เดี๋ยวลีเทียน”

สาละร้องเรียก แต่เด็กหนุ่มลุกครึ่งจีนไม่ยอมหยุดรอ ทำให้พี่ชายของเธอรีบสาวเท้าตามเพื่อนสนิทไป โดยมีเสียงขู่ของบิดาดังตามหลัง

“กลับมาซะสาละ ไม่งั้นฉันจะเขี่ยนแกให้หลังลายเลย”

เท้าเปล่าเปลือยของพี่ชายชะงักค้าง ขณะที่เจ้าตัวผินหน้ากลับมามองผู้บังเกิดเกล้าด้วยสายตาวาดร้าวระคนผิดหวัง

“ไม่ คุณพ่อทำไม่ถูก เทียนไม่ได้ทำอะไรผิด เขาไม่สมควรโดนคุณพ่อทำแบบนั้นด้วย ลูกจะไปขอโทษเทียนแทนคุณพ่อ”

“ฉันไม่ได้สั่งให้แกไปขอโทษมัน”

“แต่ผมต้องไป มันเป็นหน้าที่ของลูกผู้ชาย”

“นี่...นี่แกกล้าเถียงฉันหรือ ไอ้ลูกทรพี”

บิดาโกรธจัด ใช้ไม้เท้าในมือหวดเข้าไปที่ลำตัวบุตรชายอย่างแรง จนสาละกระเด็นไปพบบนพื้น แต่ดูเหมือนโทษของโกสนจะยังไม่ทุเลาลง เขาเงื้อมือขึ้นอีกครั้งเพื่อหวดซ้ำจนมารดาหวีดร้องลั่นเรือน แล้วถลาเข้าไปกอดร่างผอมบางของสาละเอาไว้แทนเกราะกำบังแล้วพร่ำบอกว่า

“ถ้าคุณพี่จะตีลูก ก็ตีฉันแทนเถอะ เป็นเพราะฉันสั่งสอนลูกไม่ดีเอง”

โกสนเลยยังมีมือเอาไว้ได้ทัน แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังไม่ยอมลดไม้ที่เงื้อง่าลงง่ายๆ สร้อยสะบันงารีบคลานปราดเข้าไปกอดขาผู้บังเกิดเกล้าอีกทาง

“อย่าตีคุณพี่เลยนะจ๊ะ ลูกขอร้อง” เธออ้อนวอน ใบหน้าหงอกไปด้วยน้ำตา หูได้ยินเสียงเอียงเอ็ดคุพี่ชายว่า

“สาละ ยังไม่รีบขอโทษคุณพ่ออีก” มารดาเขย่าตัวพี่ชายของเธอแรงๆ คล้ายเตือนสติ “ไม่ได้ยินที่แม่บอกหรือ ขอโทษคุณพ่อเดี๋ยวนี้”

คนถูกสั่งเหลือบไปมองหน้ามารดาด้วยดวงตาแดงระเรื่อ ทว่า
ไม่ยอมทำตามคำสั่งนั้น เขาปลดวงแขนเอื้อมออก แล้วผุดลุกขึ้นสาวทำ
ออกไปอย่างรวดเร็ว

“นั่นลูกจะไปไหน” เอื่องผวาตาม

“ปล่อยมัน อยากรอดดิ้นก็ อยากรไปไหนก็เชิญ”

โกสณกระซกเสียง แต่ร่างกายแข็งเกร็งด้วยโทสะที่อัดแน่นจนแทบ
บิดเขม็งเป็นเกลียว

สร้อยสะบันงามองไปเห็นมารดาบู้ยไ้เป็นเชิงให้ตามไปที่ชายไป
เลยปล่อยขาบิดาแล้วรีบทำตามคำสั่งนั้นทันที

เธอกับแม่รู้ว่าสาละเป็นคนอ่อนไหว

เขาไม่เคยมีปากมีเสียงกับโกสณมาก่อนจนกระทั่งมาเจอเทียน
แต่จะว่าเด็กหนุ่มชาวจีนก็ได้ เป็นเพราะบิดาของเธอเองที่ชิงชิงคนจีน
เข้ากระดูกดำ

เด็กหญิงไม่ต้องการเห็นผู้บังเกิดเกล้ากับพี่ชายต้องเปิดศึกทะเลาะ
กันในเรื่องนี้สักแล้ว เลยคิดง่ายๆ ว่า ถ้าโกสณไม่ยอมให้เทียนมาที่บ้าน
พวกเธอก็ไปแอบนัดเจอเขาที่อื่นก็สิ้นเรื่องและคิดจะบอกเรื่องนี้กับสาละ
ให้สบายใจ เพราะรู้ว่าฝ่ายนั้นชื่นชมเทียนมากเช่นเดียวกับเธอ

แต่ดูเหมือนสร้อยสะบันงาจะไม่มีโอกาสได้ทำตามหัวใจต้องการ
เพราะเพียงก้าวเท้าลงบันไดเรือนตามพี่ชายไปแค่สองก้าว สัญญาณภัยทาง
อากาศก็แผดเสียงดังสนั่นขึ้นอย่างไม่มีปี่มีขลุ่ย จนเด็กหญิงที่ใจคอไม่ดี
จากเหตุการณ์เมื่อครู่แทบพลัดตกบันไดเรือน

เธอแหงนดูท้องฟ้าอย่างไม่อยากเชื่อสายตาตัวเอง

ปกติเครื่องบินจะมาทิ้งระเบิดเฉพาะเวลากลางคืนเท่านั้น แต่ฟ้า
ยังสว่างอยู่เลย แล้วเสียงหวนจะดังได้อย่างไร

ต้องมีอะไรผิดปกติแน่ๆ

สร้อยสะบันงาบอกตัวเองเช่นนั้น แต่พลันรู้สึกว่ามีพื้นกระดานที่

เหยียบอยู่สั้นโคลงเคลงไปหมด บานหน้าต่างกระทบกันดังกราวใหญ่ แล้วจากนั้นก็ได้ยินเสียงลูกระเบิดแหวกอากาศดังหวีดลงมากระแทกพื้น ทำให้เรือนที่ยืนอยู่สะเทือนไปหมดราวกับโดนอุ้งมือยักษ์ที่มองไม่เห็น บดขยี้จนร่างของเด็กหญิงลอยละลิวลงไปตกที่พื้นเบื้องล่างพร้อมๆ กับเสียงระเบิดดังขึ้นจนแทบแก้วหูตามด้วยเสียงกรี๊ดร้องของบิดากับมารดา

เด็กหญิงไม่รู้ว่าเธอหมดสติไปนานเท่าไร มารู้สึกตัวอีกครั้งก็พบว่ามิฝุ่นดินลอยฟุ้งจากฟุ้งนาหลังบ้านมาเข้าจมูกจนหายใจหายคอแทบไม่ออก เลยผงกศีรษะขึ้นมองด้วยความแปลกใจ และตระหนักในนาที่นั้นว่าเครื่องบินไม่ได้ทิ้งระเบิดลงที่บ้านของเธอ แต่เป็นที่ฟุ้งนาหลังบ้าน

แต่ถึงอย่างนั้นก็ดูเหมือนจะผิดไปจากเป้าหมายเป็นอย่างมาก

ปกติบิดาบอกว่าเรือบินจะทิ้งระเบิดแต่ในเขตพระนครหรือบริเวณที่ญี่ปุ่นอยู่เท่านั้น

แต่ทำไมคราวนี้กลับมาทิ้งกลางฟุ้งนาเสียได้ โชคดีที่ฟุ้งนาหลังบ้านเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จไปเรียบร้อยแล้ว ไม่มีใครอยู่แถวนั้นสักคนเดียว

แต่แล้วหัวใจเด็กหญิงก็หล่นวูบไปที่ปลายเท้า เมื่อนึกขึ้นได้ว่าเทียนที่ผลุนผลันออกไปจากบ้านเมื่อครู่ อาจจะใช้ฟุ้งนาหลังบ้านเป็นทางเดินลัดกลับไปบ้านของเขาที่คลองกุ่มก็ได้ เพราะถ้าพี่ชายเธอไม่พ่ายเรือไปส่งฝายนั่น นี่ก็เป็นทางเดียวที่เด็กหนุ่มลูกครึ่งเงินจะกลับถึงบ้านได้ หลังจากให้กุลีขับเรือยนต์กลับไปนานแล้ว

ที่ลำคัม...

สาละตามเทียนไปติดๆ เสียด้วย

คิดได้เพียงเท่านี้สร้อยสะบันงาก็ผุดลุกขึ้น ไม่สนใจเสียงร้องห้ามปรามของมารดาที่เพิ่งลงบันไดเรือนมา เธอสะบัดมือของบิดาที่เอื้อมมาหมายจะพุงให้ลุกขึ้น แล้วสาวเท้าวิ่งออกไปด้วยใจร้อนราวโดนไฟเผา

ที่หมายของเด็กหญิงคือฟุ้งนาหลังบ้าน ที่เป็นลานระเบิดลงนั่นเอง

หลังจากวันนั้นไปอีกนานแสนนาน สร้อยสะบันงาก็ไม่สามารถ
ลืมหภาพทุ่งรวงทองที่ถูกย้อมด้วยสีแดงฉานของโลหิตพีชชายได้เลย

เลือดของสาละดูจะอยู่ไปในทุกที่

บนเนื้อตัวเธอ มารดา บิดา จนถึงเทียน ทุกคนต่างเปื้อนเลือดของ
เขาทั้งสิ้น

เลือดที่สร้อยสะบันงาอยากให้ไหลรินออกมาจากร่างกายของเธอ
มากกว่า

ขณะเดียวกันเสียงร้องไห้คร่ำครวญของมารดาก็ดูจะดังก้องขึ้น
ในหูทุกครั้งที่เราได้ยินเสียงสัญญาณภัยทางอากาศดัง และเมื่อหลับตาลง
ครั้งใดก็เห็นแต่ภาพบิดาก็มหัศจรรย์ราวกับภาพลวงไสยเวทย์
รักษาเพื่อขอให้ฝ่ายนั้นช่วยยื้อยุดชีวิตสาละจากพญามัจจุราชเอาไว้

“เพื่อเห็นแก่ความเป็นเพื่อนของเรา ได้โปรดช่วยชีวิตพ่อสาละ
ลูกชายผมด้วยเถอะคุณหลวง”

ผู้บังเกิดเกล้าพูดเสียงสะอื้นแทบไม่เป็นคำ พร้อมพวเข้าเฝ้าไปกอด

ชานายแพทย์แผนปัจจุบันผู้มีฐานะร่ำรวยและอาศัยอยู่ที่คฤหาสน์ที่ติดไปอย่าง
วิงวอน

เธอรู้ว่าชายวัยกลางคนรูปร่างอ้วนลำตรงหน้าผากครอบคร้วอพยพ
หน้าวัยสงครามมาจากอำเภอชั้นใน ทว่าไม่เคยรู้มาก่อนว่านายแพทย์ท่านนี้
เป็นเพื่อนกับโกสนด้วย เพราะบิดาของเธอไม่เคยเอ่ยปากทักทาย หรือแวะ
มาเยี่ยมเยียนฝ่ายนั้นสักครั้งเดียว

“ถ้าคุณหลวงช่วยลูกชายผม ผมจะยอมรับใช้คุณหลวงทุกอย่าง
หรือถ้าคุณหลวงอยากได้เรือกสวนไร่นาของผม ผมก็จะยกให้ทั้งหมด”

คำพูดของโกสนทำให้ฝ่ายนั้นถึงกับถอนหายใจยาว ดวงตาคู่เล็ก
บนใบหน้าอวบอ้อมกวาดมองไปที่วราภของพี่ชายเธออย่างตรวจตราเกม
หน้าใจก่อนผินหน้าไปทางอื่นที่ไม่ใช่ร่างเกรอะกรังด้วยหยาดเลือดของ
สาละที่อยู่ให้อ้อมแขนของเอื้อง

มารดาของเธอเห็นดังนั้นก็ยกมือขึ้นท่วมศีรษะด้วยเหมือนกัน

“ได้โปรดเถอะ คุณหลวง ช่วยลูกชายของอิฉันทิเถิด”

“เห็นทีจะไม่ได้”

“ทำไม หรือว่าคุณหลวงอยากได้เงินทอง จะเอาสักกี่บาท ก็ส่งตางค์
บอกผมมาสิ ถ้าคุณหลวงไม่เชื่อใจผม จะเอาสร้อยทองนี้ไปก่อนก็ได้”

มือสั้นเทาของบิดาลนลานปลดสร้อยคอทองคำห้อยพระสมเด็จ
บางขุนพรหมที่ไม่เคยถอดห่างจากตัว ยื่นออกไปข้างหน้า ทว่านายแพทย์
วัยกลางคนไม่ยอมยื่นมือมารับ

“ต่อให้คุณหลวงเอาเงินทองมากองท่วมฟ้า ผมก็รักษาลูกคุณไม่ได้
หรอก”

คำพูดนั้นทำให้บิดาของเธองยหน้าขึ้น ตอนนั้นเองที่เด็กหญิงเห็นว่า
ดวงตาทั้งคู่ของท่านแดงกำเป็นสีแดงจัดจนน่ากลัว

“เพราะลูกของผมเป็นหลานกบฏอย่างนั้นหรือ”

คนถูกถามส่ายหน้า

แล้วมือที่เปื้อนเลือดของบิดาก็เอื้อมไปเขย่าวางอ้วนล่ำแรงๆ อย่าง
คาดคั้น พร้อมถามเสียงหัวนกระด้างจนสร้อยสะบันงาอย่างขลุ่ย

“จันทน์ทำไมเล่า ทำไมคุณหลวงไม่ช่วยลูกชายผม ทำไม!”

ยังไม่ทันได้พูดจบประโยคดี คนงานประจำบ้านที่เป็นชายฉกรรจ์
ปราดเข้ามาคุมเชิง แต่ไม่ได้ทำอะไรมากกว่านั้นด้วยนายแพทย์วัยกลางคน
ส่ายหน้านิดๆ เป็นเชิงปราม ก่อนกล่าวเสียงเคียดออกมา

“ลูกชายของคุณหลวงได้รับบาดเจ็บฉกรรจ์มาก ผมจะช่วยเขา
ได้อย่างไร”

“ได้สิ ก็คุณหลวงจบแพทย์มาจากอังกฤษนี่” บิดาของเธอตอบ
มือที่บีบร่างฝายนั่นเกร็งแข็ง จนเห็นเส้นเอ็นปูดโปนอย่างไม่ยอมเลิกรา
ง่ายๆ “เร็วสิ รีบฉีดยาให้เขาเร็วเข้า แล้วก็เย็บแผลให้ลูกชายผมเสียที่
รักษาเขาสักคุณหลวง รักษาเร็วเข้า”

นายแพทย์ส่ายหน้าอย่างอัปจนปัญญา

“ผมทำไม่ได้หรอก”

“ไม่จริง! คุณหลวงโกหก คุณหลวงทำได้ผมรู้ดี อย่าลืมนี่ว่าผมเคย
เห็นคุณหลวงผ่าตัดกระสุนออกจากขาทหารมาแล้ว แต่ที่คุณหลวงไม่ยอม
ช่วยลูกผม เพราะคุณหลวงเห็นว่าเขาเป็นหลานกบฏต่างหาก”

คราวนี้บิดาของเธอผุดลุกขึ้น พร้อมตะโกนก้องใส่หน้าฝายนั่น ที่ทำ
ของทำนาคุดันเสียงจนบรรดาคนงานของหลวงโอสถสมานรักษาตัดสินใจ
เข้ามาแทรกกลางและเกาะมือโกสนออก ขณะที่เจ้าของบ้านถอยห่างออก
แล้วพูดด้วยน้ำเสียงเคร่งขรึมก่อนหันหลังเดินกลับขึ้นเรือนว่า

“คุณหลวงกลับไปเสียเถอะ คุณนายเองก็รีบไปเตรียมดอกไม้ ฐูป
เทียนให้ลูกชายด้วย เขาจะได้เอาไปไหว้พระจุฬามณี”

สร้อยสะบันงาไม่ใช่เด็กแล้ว เธอเข้าใจนัยที่ซ่อนเร้นของฝายนั่น
ในทันที เลยกริดเสียงร้องโหยหวนขึ้น

“ไม่จริง คุณพี่ต้องไม่ตาย” เธอปิดมือของเทียนที่จับแขนออก

แล้วปราดไปเขย่ามือบิดา บอกฝ่ายนั้นเสียงสะท้อนอย่างคนไม่ยอมรับความจริงว่า “คุณพ่อรีบบอกเพื่อนคุณพ่อสิจ๊ะ ให้เขาช่วยคุณพ่อด้วย”

“คุณหลวงได้ยินไหม ได้ยินเสียงแม่ร้องไห้ให้ลูกชาย น้องพร้าขอชีวิตให้พี่ไหม แล้วขนาดนี้คุณหลวงยังไม่เห็นใจพวกเราอีกหรือ”

ดูเหมือนร่างอ้วนท้วมของคนถูกตั้งคำถามจะสะดุดก็กึกกักกลางทาง ทว่าได้แต่ส่ายศีรษะอย่างหมดทางเลือก

เมื่ออ้อนวอนไม่เป็นผล บิดาก็เริ่มก่นด่าเสียงดังขึ้นเรื่อยๆ

“คุณหลวงใจดำ ด่ายิ่งกว่าอีกา เลวยิ่งกว่าหมา...”

ถึงอย่างนั้นก็ไม่สามารถทำให้นายแพทย์ผู้นั้นหันหน้ามามอง แม้แต่น้อย และท่านก็ไม่สามารถฝาดานชายรูปร่างกำยำที่ยืนห้อมล้อมอยู่ขึ้นไปหาเพื่อนเก่าได้เช่นกัน

ขณะเดียวกันลมหายใจของพี่ชายก็รวยรินเต็มที ใบหน้าสาละหยศ และเสียงก็แหบพร่าเสียแทบจับคำไม่ได้ตอนเขาบีบมือที่ไซกไปด้วยเลือด เข้ากับมือขาวจัดของเทียนที่คูกเข่าอยู่ข้างๆ พร้อมเอ่ยว่า

“ฝาก...น้อง...กับ...แม่...ด...”

สร้อยสะบันงาหันกลับมาหาพี่ชาย เมื่อได้ยินเช่นนั้น

ทว่าเลือดจำนวนมากไหลออกมาแทนคำพูดที่ขาดหายไปในลำคอ แล้วดวงตาฝ่ายนั้นก็ทอประกายหม่นขึ้นเรื่อยๆ ก่อนจะเปลี่ยนเป็นไร้แววในที่สุด

เปลือกตาสาละยังคงเปิดค้างจับจ้องอยู่ที่ใบหน้าของเทียนอย่างฝากความหวังไว้ ขณะที่ร่างผอมบางของพี่ชายก็กระตุกขึ้นมาเสือกหนึ่ง แล้วจากนั้น แขน ขา และลำคอฝ่ายนั้นก็ห้อยตกจากอ้อมแขนของมารดา

สาละจากพวกเธอไปแล้ว

สร้อยสะบันงาสะอื้นฮักออกมา

มาน้ำตาทำให้เด็กหญิงเห็นภาพตรงหน้าพร่าเลือน รู้เพียงว่าเทียนเป็นคนเอื้อมือไปปิดเปลือกตาสาละลง ขณะที่มารดาของเธอพุบหน้า

ลงร่าให้ป้าว่าจะขาดใจ ส่วนบิดาของเธอถลาเข้ามาหาร่างปกเปียกไว้วิญญานของบุตรชาย พร้อมเขย่าอย่างแรงด้วยความหวังเชื้อกสุดท้าย

“สาละ...พ่อสาละ พุดกับพ่อสิ พ่อสาละ”

ไม่ว่าฝ่ายนั้นจะอ่อนวอน หรือขู่ตะคอกอย่างไร พี่ชายของเธอ ก็ไม่สามารถโต้ตอบเขาได้อีกแล้ว

เทียนที่เจียบมานานเลยเอ่ยขึ้นว่า

“ทำใจดีๆ เถอะครับท่าน สาละเขาไปดีแล้ว”

“หุบปากนะ ไ้ลูกเจ๊ก เพราะมีงคนเดียว ลูกกูถึงได้เป็นอย่างนี้”

โทสะที่ลามไปทั่วราวไฟไหม้ทุ่งของบิดา ทำให้ฝ่ายนั้นพุ่งเป้าความแค้นทั้งหมดไปที่เทียน พร้อมๆ กับเงื้อมไม้เท้าในมือฟาดเปรี้ยงเข้าที่ลำตัวของเด็กหนุ่มเต็มแรง

เทียนคงคาดไม่ถึงว่าจะโดนลงโทษเช่นนี้ เพราะเขาไม่ได้เบี่ยงตัวหลบแม้แต่หน่อย ร่างสูงแก้งก้างพบลงกับพื้นแทบเท้าเธอ เลือดคงเข้าตาผู้บังเกิดเกล้าเสียแล้ว เพราะท่านเงื้อมไม้เท้าขึ้นอีกครั้ง หมายถึงฟาดศีรษะเขาเต็มแรงราวกับต้องการชีวิตของฝ่ายนั้นมาชดใช้ให้สาละ

สร้อยสะบันงาปาดน้ำตา แล้วรีบปล่อยมือจากร่างเหนียวหนึบไปด้วยเลือดของพี่ชาย เพื่อหันมาโอบกอดแขนเรียวยาวมรอบตัวเด็กหนุ่ม ลูกครึ่งจีนเอาไว้พร้อมขอร้องบิดาทั้งน้ำตา

“คุณพ่อ อย่าทำพี่เทียนเลยนะจ๊ะ พี่เทียนไม่ได้เป็นคนทำให้คุณพี่ตายเสียหน่อย ระเบิดลูกนั้นต่างหากที่ฆ่าคุณพี่”

เด็กหญิงไม่รู้ว่าเป็นเพราะคำพูดของเธอ หรือว่าเสียงหวีดร้องของมารดาที่ดังแทรกขึ้นมาหลังจากนั้น พร้อมๆ กับคนงานชายนับไม่ถ้วนบนเรือนหลวงโอสถสมานรักษาที่กรูกันลงมา ทำให้เทียนรอดพ้นจากการถูกโกลนทำร้ายไปอย่างหวุดหวิด

หลังจากนั้นสร้อยสะบันงาก็จำแทบไม่ได้ว่าเธอพากันลงเรือมาจัดการงานศพพี่ชายที่วัดได้อย่างไร

การตายของสาละไม่เพียงแต่พรากชีวิตของเขาไปจากสร้อยสะบันงา
 ชั่ววันนั้แต่ยังทำให้ครอบครัวของเด็กหญิงเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง

โกสนซึ่งเดิมไม่ค่อยไปไหนอยู่แล้ว ก็ไม่ยอมจะออกจากบ้านไปไหน
 อีกละ มารดาของเธอจึงกลายเป็นคนดูแลบ่อปลาและทุ่งนาหลังบ้านไป
 โดยปริยาย ทว่าระเบิดที่ลงครานั้นทำให้ยุ่งฉางที่เก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวเปลือก
 ถล่มลงมา ที่นากลายเป็นหุบเหวขนาดย่อม ส่วนบ่อปลากลายเป็นบึงโคลน
 ขนาดใหญ่ เพราะดินมหาศาลจากท้องนาถูกแรงระเบิดอัดจนกระเด็น
 ตกลงไปใบบ่อ สะเก็ดระเบิดสีดำ กว้างยาวคืบเศษ ตกปะปนอยู่ทั่วไปใน
 นาข้าว ทั้งภาวะสงครามที่ยืดเยื้อทำให้ผู้มาว่าจ้างเอื้องเย็บผ้าหดหายไป
 จนหมด

ฐานะที่ยากจนอยู่แล้วของครอบครัวสร้อยสะบันงาเลยย่ำแย่ยิ่งขึ้น
 บิดาของเธอเลือกที่จะระบายความรู้สึกรำคาญที่กัดกินใจกับเหล่า
 และมวนยาสูบ

ท่านไม่ค่อยพูดกับใครเว้นแต่ตอนสอนเด็กหญิงเรียนหนังสือและ
 ทำการบ้านเท่านั้น ยิ่งกว่านั้นอาการเจ็บป่วยที่ไม่รู้สาเหตุทำให้เรี่ยวแรงของ
 ท่านอ่อนล้าลงทุกวัน จากที่เคยมีรูปร่างสูงโปร่งชวนมอง โกสนเปลี่ยนเป็น
 ผอมแห้งอย่างน่าใจหาย ผิวขาวอมเหลืองที่เคยเปลี่ยนเป็นสีมะขามอยู่
 พักหนึ่งนั้น พอไม่ถูกแสงแดดนานหลายเดือนเขาก็เปลี่ยนเป็นขาวอมเหลือง
 ขณะที่ไปหน้าเรือชูบตอบจนเห็นโหนกแก้มเด่นชัดและเขี้ยวตาสีจืด

ยามห่อสมุนไพรมะพร้าวที่ประกอบจากรากไม้ ใบไม้หลายขนานแค่ช่วย
 ประทังให้บิดามีชีวิตรอดอยู่ไปวันๆ ทว่าไม่ทำให้อาการของท่านกระเตื้อง
 ขึ้นแม้แต่น้อย โกสนโอ้ออยู่เสมอ บางครั้งก็มีเลือดปนออกมาด้วย

เอื้องเลยต้องรับภาระหนักอยู่คนเดียว ทั้งทำงานบ้าน และดูแล
 ไร่นา บ่อปลาเพื่อหาเงินมาเป็นค่ายาและค่าใช้จ่ายในบ้าน

สร้อยสะบันงาจึงกลายเป็นคนดูแลบิดาเสียส่วนใหญ่

เด็กหญิงพบว่านับวันผู้บงกชก็ยิ่งเกลียดชังความยากจน

รอบตัวมากขึ้นเรื่อยๆ ท่านปรารถนาจะไปให้พ้นจากบ้านริมคลองที่อาศัยอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก และพลอยทำให้บุตรสาวซึมซาบความคิดนั้นไปด้วยโดยไม่รู้ตัว

เด็กหญิงไม่ค่อยมีเพื่อนที่โรงเรียนอยู่แล้ว เลยพาลไม่ยอมคบหาใครเลย วันเวลาของเธอหมดไปกับการดูแลบิดาและพี่ชายนั้นเล่าถึงความรุ่งเรืองของวงศ์ตระกูลในอดีตจนไม่ทันได้สังเกตการเปลี่ยนแปลงรอบตัวหรือบางทีสรว้อยสะบันงาอาจจะไม่ยอมรับรู้มันก็ได้

เพราะทั้งเสื้อที่มารดาตัดขึ้นจากเศษผ้าหลากสีสันทัน และผ้าชิ้นสั้นต่อที่มีแต่รอยปะซุนหนาไปทั้งผืน รวมถึงรองเท้าเกี๊ยะไม้ฉำฉาที่บิดาทำขึ้น ทำให้เธอดูซอมซอน่ารังเกียจ แตกต่างจากเด็กหญิงคนอื่นในละแวกบ้านจนถูกล้อเลียนอยู่บ่อยๆ

ทางเดียวที่จะไม่เจ็บปวดจากคำพูดเสียดสีเหล่านั้นคือเลิกส่งกระจก ไม่สมาคมกับใคร และปิดหูปิดตาเฉยเสีย

แต่ในที่สุดสรว้อยสะบันงาก็ไม่สามารถจมปลักอยู่ในโลกสมมุติที่เธอกับบิดาสร้างขึ้นได้อีกแล้ว เพราะอาการของโกลสนเพียบหนักซำยังไ้เป็นเลือดออกมาแทนที่จะมีแค่น้ำลายปนเลือดอย่างที่ผ่านมา

มารดาเรียกเธอเข้าไปหาในเช้ามีดวันหนึ่ง ในมือฝ่ายนั้นมีเข็มกลัดทองคำลงยาสุกปลั่งจารึกอักขระโบราณบางอย่างอยู่ด้วย

เด็กหญิงเบิกตากว้างอย่างตื่นตะลึง เพราะไม่เคยเห็นมาก่อน และไม่คิดว่าเอ็งจะมีข้าวของสวยงามล้ำค่าเช่นนี้ในครอบครอง

“เข็มกลัดสวยจังเลยนะจ๊ะ แม่ไปเอามาจากไหน งามไม่เคยเห็นเลย”

เอ็งหนึ่งเสียบไปกับคำถามนั้นเป็นครูใหญ่

นัยน์ตาเรียวงามที่อ่อนเชื่องเป็นนิตยเปลี่ยนแปลงเป็นสีแดงระเรื่อตอนทอดตามองเข็มกลัดในมือราวกับจะไล่ไขว่คว้าอดีตที่ผ่านไปไม่มีวันหวนกลับ แล้วจึงพูดออกมาด้วยน้ำเสียงเครือจืดว่า

“ตอนแม่ขอลูกลาออกมาแต่งงานกับพ่อของลูก พระราชชายา
ประทานเครื่องประดับให้แม่มาหลายชิ้น รวมถึงเข็มกลัดชิ้นนี้ด้วย”

“งามแปลกตาจัง ยิ่งกับไม่ใช่ฝีมือช่างชาวสยาม”

บุตรสาวออกปาก เพราะเคยเห็นถนิมพิมพาภรณ์มาบ้าง แต่ไม่เคย
เห็นชิ้นไหนเหมือนเข็มกลัดชิ้นนี้

“เห็นว่าเป็นของที่พวกอังกฤษเอามาจากเมืองแขก ให้ท่านพ่อของ
ท่านอีกที เลยตกทอดมาถึงพระราชชายา และแม่เป็นคนสุดท้าย ตอน
ประทาน ท่านรับสั่งว่า ถ้าวันไหนอับจนขัดสนขึ้นมาก็ให้เอาไปแลกข้าว
แลกน้ำประทังชีวิต”

“ของชิ้นนี้คงมีค่านัก แม่จะเอาไปขายจริงหรือจ๊ะ”

ถามขึ้นอย่างตกใจ ขณะที่มารดาเรียบยกนิ้วชี้ขึ้นมาแนบกลีบปากของ
เด็กหญิงเพราะไม่อยากจะให้คนที่นอนเจ็บอยู่ได้ยินเรื่องนี้

สร้อยสะบันงาเลยไม่กล้าพูดอะไรต่อ นอกจากนั่งนิ่งมองหน้า
มารดาเพื่อรอคำตอบ

“แม่อยากให้งามเอาไปให้พ่อเตียน บอกเขาว่าแม่อยากได้ข้าว
สักเกวียนหนึ่งแล้วขอไม้ขีดไฟกับยาฝรั่งแก้ปวดให้คุณพ่อด้วย”

สร้อยสะบันงาขบริมฝีปาก เธอไม่เคยเจอเตียนมานานแล้ว

ตั้งแต่วันที่เผาศพสาละ เด็กหนุ่มลูกครึ่งจีนก็หายหน้าไป ได้ยินว่า
เขากลับไปเรียนต่อจนจบ

เพราะตอนที่เจอกันครั้งแรกนั้นเป็นช่วงที่เครื่องบินมาที่ระเบิดใน
เขตอำเภอขึ้นในถิ่นนี้ ผู้คนเลยพากันอพยพมาอยู่ชานพระนครมากขึ้น
โรงเรียนของเตียนจึงเลื่อนการเปิดเทอมออกไปก่อน เด็กหนุ่มเลยต้องย้าย
กลับมาอยู่ที่บ้านริมคลองจั่นก่อนจะได้ขึ้นชั้นเรียนปีสุดท้าย

แต่พอเรียนจบ เขาคงกลับมาช่วยงานที่บ้านเต็มตัว เพราะเธอเคย
เห็นเขาขับเรือยนต์จูงเรือชนข้าวแล่นผ่านหน้าบ้านไป ทว่าคนขับเรือยนต์
ลำนั้นไม่เคยหยุดแวะพักที่บ้านเธออีกเลยนับตั้งแต่ครั้งสุดท้ายที่เกิดเรื่อง

เด็กหญิงเลยอึดออดกับคำสั่งของมารดาตามประสาคนไม่เคยง้อใครก่อน

“ทำไมต้องเป็นพี่เหียนด้วยล่ะจ๊ะ เขาหายไปเลยตั้งแต่คุณพี่เสียชีวิตคุณแม่ก็รู้”

ดวงหน้าเรียวตอบของมารดา มองเธออย่างเอ็นดูระคนอ่อนใจ

“นอกจากพ่อเหียนแล้ว แม่ก็ยังมองไม่เห็นว่ามีใครที่จะช่วยเราได้ในเรื่องนี้ และเขาเป็นคนปากหนัก แม่ไม่อยากจะให้เรื่องราวมาถึงหูคุณพ่อทีหลัง”

“คุณแม่ไม่ได้โกรธพี่เหียนเรื่องคุณพี่แล้วหรือจ๊ะ”

แม่ของเธอไม่ได้แสดงปฏิกิริยารุนแรงกับเหียนเหมือนบิดาก็จริง แต่เอื้องเงียบขริ่มไปมากหลังจากการเสียชีวิตของบุตรชาย รอยยิ้มบางๆ บนใบหน้ามารดาแทบไม่เคยปรากฏให้เห็นอีกเลย และฝ่ายนั้นก็ไม่เคยพูดถึงเด็กหนุ่มลูกครึ่งจีนจนกระทั่งวันนี้

“สาละทำบุญมาเพียงเท่านี้ แม่จะถือโกรธพ่อเหียนได้อย่างไร” แล้วผู้เป็นมารดาก็เก็บเข็มกลัดอันนั้นใส่ถุงผ้ากำมะหยี่ส่งให้ “วันนี้โรงเรียนหยุด เตี่ยวพอลูกกินข้าวกินปลาเสร็จ ก็รีบไปหาพ่อเหียนเสีย แม่จะดูแลคุณพ่อให้เอง”

“แต่ถ้าคุณพ่อถาม” เธอไม่วางอแง

“แม่จะบอกว่าใช้ลูกพายเรือไปเฝ้ากับท่านสมภารที่วัด” คนพูดตัดบทพาลูกขึ้น แล้วกำชับเรื่องเข็มกลัดเป็นครั้งสุดท้ายว่า “แล้วบอกพี่เขาด้วยนะ ว่าถ้าบ้านเรามีเงินวันไหนจะไปขอไถ่คืน”

ฝนกลางฤดูที่ตกมาติดๆ กันเมื่อหลายวันก่อนทำให้น้ำในคลองแสนแสบเอ่อท้นจนแทบปริ่มล้นชายฝั่ง สายน้ำเชี่ยวกรากเสียนเด็กหญิงแทบคัดท้ายเรือไม่ไหว สร้อยสะบันงาต้องออกแรงพายเรือทวนน้ำอยู่นานกว่าจะไปถึงสะพานคลองกุ่มที่เหียนอาศัย

เมื่อครั้งสาละยังอยู่ เขาเคยพาเธอมาพายเรือเล่นเลยมาถึงบริเวณนี้หลายครั้ง และซื้อเรือไม้สักแปด บันลมแหลม ยกใต้ถุนสูงหลังใหญ่ ที่มีลานดินอัดแน่นกว้างขวางอยู่ข้างบ้านสำหรับตากข้าวเปลือกให้เธอดูว่านั่นคือบ้านของเจ้าแกเล้ง พ่อค้าข้าว บิดาของเทียน

ผ่านไปไม่กี่เดือนลานดินที่เคยเห็นเปลี่ยนเป็นลานลาดปูนซีเมนต์ สีขาวแกมเทาไปเสียแล้ว จำนวนยุงฉางก็ดูเหมือนจะเพิ่มขึ้นจากเดิม เด็กหญิงเลยละล้าละลังตอนจอดเรือเข้าเทียบบันไดทำน้ำ และเอาแต่ชะเง้อมองอยู่อย่างนั้น จนได้ยินเสียงหัวลำเหียงไทยปนเงินตะโกนถามมาจากบนตลิ่ง

“มาหาใครหรืออามวย”

สร้อยสะบันงาหันไปมองแล้วพบว่าคนพูดเป็นเด็กหนุ่มชาวเงิน รูปร่างกำยำ ลำสัน ที่เธอไม่เคยเห็นหน้ามาก่อน เขามีใบหน้าขาวดูสะอาด สะอ้าน ตัดที่ริมฝีปากกว้างไปนิดและดวงตาแพรวพราวไปหน่อย ทำให้ดูค่อนข้างห่างเหินมากกว่าน่ามอง ซ้ำยังกล้าส่งยิ้มกว้างขวางให้เธอเสียอีก

แม้จะยังไม่เป็นสาวเต็มตัว แต่ความถือดีในชาติกำเนิดและวงศ์ตระกูล ทำให้เด็กหญิงเข็ดหน้าขึ้นพร้อมมองอีกฝ่ายด้วยสายตาดูแคลนอย่างที่เคยเห็นผู้เป็นบิดาชอบทำ พลังตอบออกไปว่า

“ฉันมาหาพี่เทียน เขาอยู่หรือเปล่า”

พอเห็นท่าวางบึ้งถือตัวของเธอ ฝ่ายนั้นก็อึ้งไปชั่วอึดใจ ก่อนถามกลับหัวเราะคล้ายเห็นเป็นเรื่องขบขันและยอมเปลี่ยนจากสรรพนามที่เรียกเธอว่าอามวยทันที

“เอ่อ...คุณหนูจะให้ผมไปบอกคุณเทียนว่าใครมาหา”

แต่ฟังอย่างไรก็ไม่เห็นว่าฝ่ายนั้นจะยกย่องเธอที่ตรงไหน มีแต่เจตนาจะกระเซ้าเสียมากกว่า

“สร้อยสะบันงา” เธอตอบเย็นชา เข็ดหน้าขึ้นไปอีกจนคอแทบเคล็ด

รู้สึกสะใจนิดๆ เมื่อเห็นฝายนั่นอ้าปากค้างกับชื่อยาวเหยียดผิตไปจากชาวบ้านในละแวกนี้ เด็กหญิงก็เลยทำท่าเคร่งขรึมเลียนแบบผู้เป็นบิดาอีกครั้ง แล้วถามเสียงดุดอกไปว่า

“จำได้ไหม ไหนทวนซิ ว่าฉันชื่ออะไร”

“สร้อยสะบันงาฉันหรือ” เทียนที่กำลังดีดลูกคิดทำบัญชีอยู่ เอ่ยทวนด้วยความแปลกใจ

นับตั้งแต่วันที่ร่างกายเพื่อนสนิทมอดไหม้เป็นเถ้าถ่าน เขาก็ไม่ได้ย่างกรายไปที่บ้านริมคลองพลับพลาอีกเลย จะเห็นเด็กหญิงแค่เพียงแวบๆ ตอนลากจูงเรือขึ้นไปโรงสีที่คลองตันเท่านั้น น้องสาวของสาละเองก็ไม่ได้ออกมาคอยทักทายที่ศาลาท่าน้ำเช่นเดิม ทั้งหมดนี้คงเป็นเพราะบิดาของฝายนั่น

ผู้ชายท่าทางเจ้าชู้เจ้าอย่างคนนั้นเกลียดชังเชื้อชาติบิดาเขาเข้ากระดูกดำ เทียนจึงแปลกใจไม่น้อยที่เด็กหญิงยอมพายเรือมาหาเขาถึงบ้าน

“ครับ เด็กผู้หญิงตัวนิดเดียวแค่นี้”

เสียงเม้มยังคงดังต่อเนื่องเป็นภาษาจีน พร้อมทำไม้ทำมืออยู่ที่ปลายคาง ประกอบการเล่าอกรสรรคนขบชั้นว่า

“แต่ท่าทางจงหองชะมัด พุดจาแต่ละคำยังกับผู้ดีในรั้วในวัง นี่ถ้าไม่เห็นกับตาว่าแจวเรือมาเองไม่มีคนใช้มาด้วย ผมคงนึกว่าลูกเจ้าใหญ่ นายโตที่ไหนแล้ว”

คนฟังอดคลี่ยิ้มบางๆ ไม่ได้ พอจะนึกท่าวางปึ้งของน้องสาวเพื่อนได้เป็นอย่างดี

“แล้วเธออยู่ที่ไหน” เขามองกลับในภาษาเดียวกัน

“ผมบอกให้รอคุณเทียนอยู่ที่ศาลาท่าน้ำ ไม่กล้าให้ขึ้นไปบนเรือนกลัวเก้าเก้าเี้ยด้าเอา” เม้มกระซิบตอบอย่างรู้กาลเทศะ

ไม่มีใครในบ้านหลังนี้ไม่รู้ว่าเทียนถูกภรรยาหลวงของบิดาจับตาดู

ทุกฝีก้าว โดยเฉพาะในระยะหลังเมื่อเด็กหนุ่มเรียนจบ ถ้าวางเส็งก็เริ่มพาบุตรชายคนรองเข้าไปในเขตพระนครเพื่อพบปะกับกลุ่มพ่อค้าคนสำคัญบ่อยๆ ซ้ำยังให้ฝ่ายนั้นช่วยควบคุมการก่อสร้างโรงสีใหม่อีกด้วย

เรื่องนี้กลายเป็นเลี่ยนหนามอันโตที่ตำหั่วใจมารดาเลี้ยงเมื่อเห็นถ้าวางเส็งเริ่มมอบหมายงานหลายอย่างให้เทียบดูแล

คนเป็นแม่ย่อมต้องเจ็บใจไม่น้อยเมื่อการคำสั่งควรจะเป็นของลูกชายคนเดียวกลับไปตกอยู่ในมือลูกเลี้ยงแทน

แต่จะให้ทำอย่างไรได้ในเมื่อพี่ชายของเขาเลิกไปโรงเรียนแล้วและไม่เคยอยู่ติดบ้านเลยสักวัน ไม่มีใครรู้ว่าฮั่วหายไปที่ไหน เพราะกว่าฝ่ายนั้นจะกลับบ้านก็เป็นตอนเย็นจนมืดเต็มที ยิ่งถ้าวันไหนอาปาของเขาไม่อยู่ พี่ชายคนโตยิ่งกลับตึกตื่นจนเกือบเป็นค่อนคืน หรือบางทีก็ล่องเข้าเช้าวันใหม่

เทียบเคยได้ยินพวกสาวใช้ซุบซิบกันว่าเสื้อผ้าฝ้ายนั้นมึกลิ่นน้ำหอมราคาถูกติดเสื้อผ้ากลับบ้านมาเสมอ แต่เขาไม่ใส่ใจจะฟัง

คนปลุกถั่วก็ได้กินถั่ว คนปลุกงาก็ได้กินงา คนขยันปลุกทั้งถั่วทั้งงาก็ได้กินทั้งสองอย่าง

อาปาสอนเขาไว้แบบนี้

เทียบเลยไม่อยากพาดพิงถึงพี่ชายคนโตให้เกิดปัญหา เขาจึงไม่ต่อความยาวสาวความยืดกับคนสนิท และเลือกปิดสมุดบัญชีที่ทำอยู่ก่อนสั่งอีกฝ่ายว่า

“เดี๋ยวแกจัดการคลังกุญแจห้องนี้เสีย แล้วตามฉันไปที่ทำน้ำ”

บอกแล้วก็ลุกขึ้นสาวเท้ายาวๆ ไปยังศาลาทำน้ำที่สาวน้อยรอเขาอยู่

ชายหนุ่มไม่คิดว่าการพบปะกับเด็กหญิงครั้งนี้จะอยู่ภายใต้สายตาของใครคนหนึ่ง ที่จับตามองเขาเหมือนนอสรพิษจ้องทำร้ายเหยื่อ